ለብዙ ዓመታት ከመሬት ውስጥ ተቀብሮ ከቆየ በኋላ
ዘራእይ የተገኘው አክሊል

ሀብተ ፈውስ ይዛ የተገኘችው ኮስኮስት

ዋጋው ፩ ብር

« ልሳነ ተዋሕዶ ዘኦርቶዶክስ »

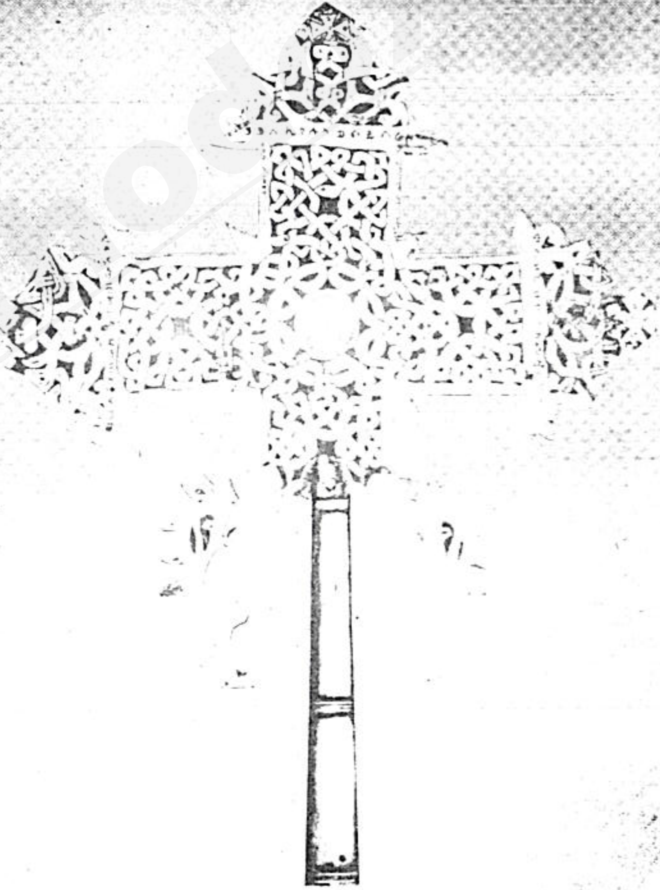

ከመሬት ተደብቆ ከቆየ በኋላ በራእይ የተገኘው መስቀል

« ለብዙ ዘመናት ተሠውረው የኖሩ ንዋያተ ቅድሳት ተገኙ »

ቍጥር ፬ የካቲት ፩፲ሀ ፲፱፻፹፯ ዓ/ም

www.ethiopianorthodox.org

«ይህ መጽሔት የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነትና ሥርዓት፣ታሪክና ባሕል፣የመንፈሳዊና ማኅበራዊ አገልግሎት ዜና ለሕዝበ ክርስቲያን የሚያቀርብ» ስለሆነ «ልሳነ ተዋሕዶ ዘኦርቶዶክስ» ተብሎ ተሠይሟል ።

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የስብከተ ወንጌልና ሐዋርያዊ ተልእኮ መምሪያ የሥነ ጽሑፍ ኮሚቴ እየተዘጋጀ በየወሩ አንድ ጊዜ እየታተመ የሚወጣ ።

ዋና አዘጋጅ ሊቀ ልሳናት ነቅዐ ጥበብ ወንድም

ረዳት አዘጋጅ መ/ ኤፍሬም በየነ

ስልክ 11 26 63
የመልእክት ሣጥን ቍጥር 1283
አዲስ አበባ

« ልሳነ ተዋሕዶ ዘኦርቶዶክስ »

ቍጥር ፪ የካቲት ፩ሺህ ፱፻፹፮ ዓ/ም
አ/አበባ

www.ethiopianorthodox.org

አርእስት

ገጽ

፩ የጥያቄና መልስ ዓምድ — — — ፫
ርእሰ አንቀጽ — — — — ፬
፫ ኪዳነ ምሕረት — — — — ፭
፬ ከአረጋዊነት ወደ ልጅነት — — — ፭
፭ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ — — — ፮
፮ ቅዱስ ፓትርያርኩ የመሠረት ድንጋይ አኖሩ — ፯
፯ መንፈሳውያን አባቶች በታሪክ ማኅደር — — ፲፩
፰ የሊቃውንት ዓምድ — — — ፲፫
፱ የዮናስ ጥሪ — — — — ፲፬
፲ ጥንታዊና ብሔራዊ የኢትዮጵያ ትምህርት — — ፲፮
፲፩ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በዓለም አቀፍ ፲፰
፲፪ ለብዙ ዘመን ተሠውረው የኖሩ ንዋያተ ቅድሳት ተገኙ — ፳
፲፫ በኢት/ ኦር/ ተዋ/ ቤተ ክርስቲያን የሰንበት ት/ቤቶች ድርሻ ፳፫
፲፬ ምሥራቀ ፀሐይ ቅ/ገብርኤል — — — ፳፬
፲፭ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት — — — ፳፮
፲፮ ኅብር የአማርኛ ቅኔ — — — — ፳፰

የጥያቄና መልስ ዓምድ

መልእክታችሁ ደርሶናል

ለልሳነ ተዋሕዶ ዘኦርቶዶክስ መጽሔት አዘጋጅ
<u>አዲስ አበባ ፤</u>

በመጀመሪያ የማክበር ሰላምታየን እያቀረብኩ በጥር ወር ፲፱፻፹፮ ዓ/ም ለመጀመሪያ ጊዜ የተዘጋጀው መጽሔት በጣም ደስ የሚል ስለሆነ ሕትመቱ እንዲቀጥል አደራዩ የጠበቀ ነው ።

ከዚህ ቀጥሎ የማቀርበውን ጥያቄ እንደምትመልሱልኝ እተማመናለሁ ።

እግዚአብሔር አብርሃምንና ሙሴን ሳሙኤልንና ዳዊትን ሰሎሞንና ዮናስን እንዴት ነው? ተገልጾ ነው በራእይ ነው ወይስ በመንፈስ ነው ያነጋገራቸው? ይህ ስለአልገባኝ አብራርታ ችሁ ግለጡልኝ ።

ተማሪ ተመስገን ኃይሉ ።

<u>ከአዲስ አበባ ፤</u>

<u>ተማሪ</u> ተመስገን ስለአቀረብከው ጥያቄ እናመሰግናለን እግዚአብሔር ቅዱሳን ነቢያትን ያነጋገረው ሀ/ በመልአክ (ዳን ፱ ፥ ፳፩) ለ/በራእይ (በሕልም) ዘኁል - ፲፪፥፮ ነው ። በሌላም በተለየ ሁኔታ አነጋግሮአቸዋል ። ዘጸአ ፥ ፫፥፪—፮ ፤ መጽሐፈ ነገሥት ቀዳ - ፲፱ ፥ ፱—፲፭ ተመልከት ። ይህም የሆነበት እግዚአብሔርን ከቶ ሊያየው የሚችል ስለሌለ ነው ። ዘጸአ ፴፫ ፥ ፲፯—፳፫ ።

ለልሳነ ተዋሕዶ ዘኦርቶዶክስ መጽሔት አዘጋጅ
<u>አዲስ አበባ ፤</u>

ከሁሉ አስቀድሞ የከበረ ሰላምታ አቀርባለሁ ። ከዚህ በመቀጠል የማቀርበው ጥያቄ እንደሚከተለው ነው ።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነት ተከታዮች በአሁኑ ጊዜ ዘወትር ከ፲፩ ሰዓት በኋላ በአዲስ አበባ አድባራትና ገዳማት በአብዛኞዎቹ ትምህርተ ወንጌል ይሰጣል ። የብዙ መዝሙሮችም ድምጽ ይሰማል ከዚህ ውጭ ደግሞ በየሠፈሩ በቤተ ክርስቲያኗ ስም የተለያዩ የሙዚቃ ቤቶች ተከፍተው አንዳንዶች ግጥማቸውም ዜማቸውም ትክክል ሆነው የሚተላለፉ አይመስለኝም እነዚህ የሚተላለፉት መዝሙሮች ሳንሡር አይ ሆኑም ወይ?

ተማሪ አስናቀች ተመስገን
<u>ከአዲስ አበባ ፤</u>

<u>ተማሪ</u> አስናቀች እኛ እንደምናውቀው ለጽሑፉም ሆነ ለዜማው ቤተ ክርስቲያን መምሪያዎችንና ኃላፊዎችን መድባ ከአስቀመጠች ብዙ ዘመናት አልፈዋል ምናልባት እንደጠየቂው አቀራረብ በየመንደሩና በየሱቁ የሚሰሙት መዝሙሮች በትክክል ተመርምረው ያለፉ ከአልሆኑ የቤተ ክርስቲያን መዝሙሮች ናቸው ማለት አይቻልም ።

ለልሳነ ተዋሕዶ ዘኦርቶዶክስ መጽሔት አዘጋጅ
<u>አዲስ አበባ ፤</u>

ከሁሉም አስቀድሞ በእግዚአብሔር ስም ሰላምታ አቀርባለሁ ። ጅምራችሁ መልካም ነው ። ከዚህ ቀጥሎ የማሳስባችሁ ለወደፊቱ ክርስቲያኖች እምነታቸውን እንዲያውቁና እንዲጠነክሩ የሐዋርያትንና የሰማዕታትን የጻድቃንንና የመላእክትን እንዲሁም የእመቤታችንን አማላጅነት ታሪክ በተከታታይ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር እያዛመዳችሁ ብታወጡልን ምን ይቸግራችኋል ?

ተማሪ ሞገስ አዳነ
<u>ከአዲስ አበባ ፤</u>

<u>ተማሪ</u> ሞገስ ዓመታዊ በዓላቸውን በማስመልከት ምንጊዜም ያለማቋረጥ ስለሚዘጋጅ መጽሔቱ በሚወጣበት ጊዜ እየተከታተልህ ልትረዳ ትችላለህ ። ሌሎችንም ትምህርትና ታሪክ መከታተል የሚፈልጉትን በዚህ አጋጣሚ ልናሳስባቸው እንፈልጋለን ።

www.ethiopianorthodox.org

ርእሰ አንቀጽ

“ያለፈው ዘመን ይበቃችኋል”

ቀናት ወራትን ወራት ዓመታትን እያስመዘገቡ በተለዋወጡ መጠን ሰነፎችና ልባሞች ክፉዎችና ደጋግ ሰዎች የሚገመገሙባቸው ሚዛኖች ስለሆኑ ከዐባይ ሚዛን ለመዳን በአለፈው ዘመን ምን ሠር ቻለሁ በማለት እያንዳንዱ ሰብአዊ ፍጡር መላ ሕይወቱን እንዲመረምር ያስፈልጋል ።

በዓለመ ሥጋ የሚኖር ሰው በሚኖርበት ዘመን ግብር እንዲከፍል ይጠየቃል ግብር ሳይከፍል ግን ለመኖር አይችልም የነፍስ ግብርም ጾምና ጸሎት እንደመሆኑ መጠን የሰው ልጅ ካልጾመ ሕያዊት ነፍሱ ከእግዚአብሔር ጋር ግንኙነት እንደማይኖራት ግልጽ ነው ።

ቤተ ክርስቲያናችን ተከታዮቿ አማኞች ከእግዚአብሔር አምላክ ጋር የሚገናኙባቸውን አጽዋማት ቀምራና ወስና ከሰጠች ብዙ ዘመናት አልፈዋል አንዳንዶች ለሥጋዊ ኑሮአቸው ተገዥ በመሆን በመንፈስ እግዚአብሔር የሚመራ ሕይወታቸውን በሥጋዊ ጥበብ ብቻ እንዲጓዝ ከአደረጉ የክርስትና እምነታቸውን እንደዘነጉ ስለሚያስቆጥር በቅድሚያ ሊያስቡበት ይገባል ።

መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስተምረን በብሉይና በሐዲስ ኪዳናት የነበሩ ነቢያትና ሐዋርያት ጾም ከእግዚአብሔር ጋር የሚያገናኝ መንፈሳዊ ድልድይ ስለሆነ አማኞች ለእምነታቸው ብቃትና ጽናት እንዲሰጣቸው ያደረጉት ትምህርት እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሲሠራና ሲያሠራ የሚኖር በመሆኑ ከእነሱ የተገኘውን ሕግ መጠበቅና ማስጠበቅ ይፈለግብናል ።

ነቢዩ ሙሴ በጾም ሕገ እግዚአብሔርን ተቀብሏል ኢያሱ በጾም ፀሐይን አቁሞ ለነገደ እስራኤል ርስትን አካፍሏል ዳንኤል በጾም የአንበሳውን አፍ ዘግቷል ሐዋርያት በጾማቸው የእመቤታችን ድንግል ማርያም ትንሣኤን ለማየት በቅተዋል ።

የሥነ ፍጥረት መጽሐፋችን ስንመረምረው ተፈጥሮአቸውን ሳያዛቡ የሚጓዙ እነዳሉ እንመለከታለን ለምሳሌ መሬት ሰማይ ልሁን አትልም ሰማይም መሬት ልሁን አይልም ፀሐይ ጨለማ አይሆንም ጨለማም ፀሐይ ልሁን አይልም ሁሉም የተፈጥሮ ሥርዓታቸውን ሳያዛቡና አንዱ ሌላውን ሳይጋፋ የተሰጠ ሥርዓታቸውን ጠብቀው ይኖራሉ ።

በእነዚህ ማዕከል የሚኖር የሰው ልጅ ግን አንዳንዶች የተሰጣቸውን ትእዛዝ አክብረው ሲጠቀሙበት ሌሎች ደግሞ በራሳቸው አመራርብቻ ሲጓዙ ከሕይወት መጻፍ የተሠረዙ እንዳሉ እንዘነጋም። አባቶች “ዕድሜ ለንስሓ ዘመን ለፍሥሐ” ስጠን በማለት እግዚአብሔርን በጾምና በጸሎት ዘወትር የሚለምኑት የሚያጋጥማቸውን ባለማወቃቸው እንደሆነ ግልጽ ነው ።

የሰው ልጅ የያዝኩት ይበቃኛል ሳይል በአሳብ ባህር ሲዋኝ የተወሰነ ዘመኑን ስለማያውቅ ጥሪ ከመድረሱ አስቀድሞ ሊዘጋጅ ይገባዋል በመሠረቱ ሥጋ ለነፍስ የተወሰኑትን ቀናት ጠብቃ ነፍስም ከሥጋ ሳትለይ በዓለመ ሥጋ ሳሉ መኖር ይፈለግባቸዋል ያለሥጋ ነፍስ አትቆምም ተብሎ ተጽፎአልና።

የሐዋርያውንቃል ጠቅሶ ኢትዮጵያዊ ሊቅ ቅዱስ ያሬድ “ለሥጋ ተገዥ የሆናችሁበት ያለፈው ዘመን ይበቃችኋል ከዛሬ ጀምሮ ጹሙ ጸልዩ” ባለው መሠረት በአሁኑ ዓመት የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ዐቢይ ጾም ከየካቲት ፳፰ ጀምሮ እንደሚጾም ሁላችንም እናውቃለን ። ስለዚህ “ካልጾሙ ፋሲካ . . . የለምና”የተጣላንከአለን ታርቀንና በንስሓ ተመልሰን ለመጾም እንድንችል የእግዚአብሔርን ቅዱስ ፈቃድ አስቀድመን መጠየቅ ይኖርብናል ።

ኪዳነ ምሕረት

በማንኛውም መንገድ ውል የተገባለት ነገር ሁሉ ኪዳን ይባላል በተለይም በእግዚአብሔርና በሰዎች መካከል የተፈጸመ (የተገባ) ቃል ኪዳንእጅግ የቀናና የጸና የጠበቀ ፤ የማይፈርስ ፤ የማይፋለስ ፤ የማይቀር የማይሻር ዘለዓለማዊ ነው ።

እግዚአብሔር አምላክ ከአዳም ጀምሮ ከአበው ጋር የገባውንና የሚገባውን ቃል ኪዳን አንዳች ሳያስቀር ወይም ሳያጎድል ፈጽሞታል ። ይፈጽመዋልም ። በዚሁ መሠረት እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ለሰው ልጅ ሁሉ የሚትረፈረፍ ቸርነትና ምሕረት ከልጅዋ ከወዳጅዋ ከጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተቀበለችው ጽኑ ቃል ኪዳን አማካይነት በስሟ የተማጸኑ በአማላጅነትዋ የተማመኑ በሙሉ ተጠቅመዋል ። ዛሬም በእመቤታችን አማላጅነት አምነው ከልዩ ልዩ ደዌአቸው ለመላቀቅ ወደ እርስዋ የሚቀርቡ ሁሉ በስሟ በፈለቀው ጸበል በሚጠመቁበት ጊዜ ኃይለ ተአምርዋ ሲገለጽ ይታያል ።

ሆኖም ግን አንዳንድ ሰዎች ልደታ ፤ አስተርእዮ ማርያም ፤ ፍልሰታ ፣ ኪዳነ ምሕረት እየተባሉ የሚነገሩ ስሞች በእመቤታችን ስም ምክንያት እንደሚነገሩ እያንዳንዱ ሰው መገንዘብ ይገባዋል ።

«እመቤታችን ድንግል ማርያም ከሥላሴ የአማላጅነት ቃል ኪዳን ስትቀበል»

ወደ ገጽ ፮ ዞሯል

ከአረጋዊነት ወደ ልጅነት

በማይመረመር ባሕርየ መለኮት አካል ዘእም አካል ባሕርይ ዘእምባሕርይ ቅድመ ዓለም ከአብ ። የተወለደ መድኃኔ ዓለም ክርስቶስ በማዕከለ ዘመን ከቅድስት ድንግል ማርያም ከሥጋዋ ሥጋን ከነፍሷ ነፍስን ነስቶ በሥጋ እንደሚገለጥ በአበው ነቢያት የተነገረውን ትንቢት ከጊዜው ደርሶ ለማየት በተስፋ የሚጠባበቅ ስምዖን የሚባል አረጋዊ ነበር ።

«ወሐሎ አሐዱ ብእሲ በኢየሩሳሌም ዘስሙ ስምዖን ወውእቱ ጻድቅ ወየዋህ ወይሴፎ ይርአይ መድኃኒቶሙ ወፍሥሐሆሙ ለእስራኤል ወመንፈሰ እግዚአብሔር ላዕሌሁ» በኢየሩሳሌም ስምኦን የሚባል ሰው ነበር ይህ ሰው የእስራኤልን መጽናናት ይጠባበቅ የነበረ ጻድቅና ትጉህም ነበር።የእግዚአብሔርም መንፈስ በእርሱ ላይ ነበርሉቃ-ምዕ ፪ ቊ/፳፫።

እግዚአብሔር አምላክ ሰው ሆኖ በሥጋ ሊገለጽ አምስት መቶ ዓመታት ያህል ሲቀሩ በመንግሥቱ ገናናነት የታወቀ አንድ በጥሊሞስ የሚባል

ወደ ገጽ ፲፯ ዞሯል

www.ethiopianorthodox.org

የቤተ ክርስቲያን ታሪክ

መግቢያ ፥— ፩ኛ ፣ የቤተ ክርስቲያን ስያሜና

ትርጓሜ

ቤተ ክርስቲያን የሚለው ቃል የተወረሰው ከጥንታዊውና ከንባቡ የኢትዮጵያ ቋንቋ ከግእዝ ነው ። መሠረተ ቃሉም «ቤተ አደረ» ከሚለው የተወረሰ ሲሆን ብሂሉም ፣ ማደር ፣ መኖር ፣ መወገን ፣ ነገድ ፣ ዘር ፣ ትውልድ ፣ ጉባዔ ፣ ማኅበር ፣ ዘመድ ፣ ቤተሰብ እንደ ማለት ነው ፣

አስረጅ ፥— ሀ/ «ወቤቱ ክልኤሆሙ በይእቲ ሌሊት» በዚያች ሌሊት ሁለቱም በአንድነት አደሩ ። (ማደር ሲሆን/መጽሐፈ ጦቢት ምዕ ፰ ቁ - ፱ ፣

ለ/ « ወበ ትእዛዝከ ይትሌዓል ንስር ፣ ወሐቂፎ እጕሊሁ ይበይት» ንስር (አሞራ) በትእዛዝህ ይበራል ፣ ጫጩቱንም አቅፎ ይኖራል (መኖር ሲሆን/ መጽሐፈ ኢዮብ ምዕ ፣ ፴፱ ቁ- ፳፯

ሐ/« ርስዒ ሕዝበኪ ወቤተ አቡኪ» የአባትሽን ቤትና ወገን ፣ ዘመዶችሽን ተይ ፣ እርሺ እንደማለት ነው ። መዝ ፵፬ ፣ ፲ ። ጠቅለል ባለመልኩ ቤተ ያዕቆብ ፣ ቤተዳዊት ፣ ቤተ እስራኤል ፣ ቤተ ክርስቲያን ፣ ቤተ ክህነት ፣ ቤተ መንግሥት እንደማለትም ነው ።

መ/ «እስመ ኀበ ሀለው ክልኤቱ ወሠለስቱ ጉቡዓን በስምየ ህየ እሄሉ(ሀሎኩ) ማዕከሎሙ» ሁለት ወይም ሦስት ሆነው በስሜ በሚሰበሰቡበት ጊዜ እኔ በመካከላቸው እኖራለሁ ። (ማቴ - ፲፰ ፳/ በሚለው አምላካዊ ቃል መሠረት ቤተ ክርስቲያን የሚለውን ሁለት ቃል ስናይ የሚሰጠን ትርጉም የክርስቲያኖች ቤት የክርስቲያኖች አንድነት ፣ የክርስቲያኖች ጉባኤ ማለትን ያሳያል ። አጠር ባለ መልኩ በክርስቶስ ክርስቲያን ፣ በወልድ ውሉድ የተሰኙት አማኞች በአንድነት ፣ በዘኅብረት ተሰባስበው አምልኮታቸውን የሚፈጽሙ በትና የሚገልጹበት ፣ ፈጣሪያቸውን ለማመስገን የሚሰበሰቡበት ፣ ቅዱስ ሥጋውን ፣ ክቡር ደሙን ተቀብለው ከክርስቶስ ጋር የሚዋሐዱበት ማለትም አንድ የሚሆኑበት የተለየ ቅዱስ ቦታ ማለት ነው ።

፪ኛ/ ቤተ ክርስቲያንን የመሠረታት ማነው ፣

ቤተ ክርስቲያንን የመሠረታት ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ። ማስረጃውም «ወዲበ ዛቲ ኰኵሕ አሐንጻ ለቤተ ክርስቲያንየ » በዚህች አለት ላይ ቤተ ክርስቲያኔን እመሠርታለሁ የሚለው ነው ። (ማቴ - ፲፮ ፣ ፲፰) እንደ እምነታችን መሥራቿና ጀማሪዋ ብቻ ሳይሆን እስከ

ወደ ገጽ ፲፱ ዞሯል

ኪዳነ ምሕረት

ከ፩ኛው ገጽ የዞረ

ይኸውም ልደታ ማለት እመቤታችን የተወለደችበትን ቀን የሚገልጽ ነው በዓታ ማለትም በሦስት ዓመትዋ ከእናት ካባትዋ ቤት ተለይታ ወደ ቤተ መቅደስ የገባችበት ዕለት መሆኑን ያመለክታል ኪዳነ ምሕረት ማለት ደግሞ ከልጅዋ ከወዳጅዋ ከጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለሰው ልጆች ሁሉ ምሕረት ያስገኘችባት እንደሆነ በስሙ መረዳት ይቻላል አስተርእዮ ማለትም እመቤታችን ከዚህ ዓለም የተለየችበት ዕለት ስለነበር ጌታችንም በሥጋ የተገለጠበት ወር ስለሆነ አስተርእዮ ተባለ ።

ወደተነሣንበት ርእስ እንመለስና የሕይወት ፣ መሠረት የሆነችው እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ከአዳም እስከ ኖኅ ከኖኅ እስከ አብርሃም ፣ ከአብርሃም እስከ ዳዊት ከዚያም እስከ እመቤታችን ልደት ድረስ የነበሩ አባቶች (ነቢያት) ስለ እርስዋ ሲናገሩ የእግዚአብሔር እናቱ የአዳም ሕይወቱ መሆንዋንም በጽኑ እምነት ፣ በመጽሔተ ትንቢት ሆነው ተመልክተዋል ። ይህንኑ ቃለ ትንቢትም ጽፈው ለትውልድ አስተላልፈዋል ።

እነሆ ከቅዱሳት መጻሕፍት ባገኘነው ትውፊት «እግዝእትነ ማርያም ነበረት በሕሊና እምላከ እም ቅድመ ይትፈጠር ዓለም»እመቤታችን ቅድስት ማርያም ዓለም ከመፈጠሩ በፊት በሕሊና አምላክ ነበረች የሚል ጽሑፍ እናነባለን ። ከዚህም ሌላ ስለ እርስዋ የተነገሩ ምሳሌዎች በሐመረ ኖኅ በቀስተ ደመና በሙሴ ሐመልማል ፣ በደመና ኤልያስ ሕዝቅኤል ባያት የተቆለፈች አዳራሽ በጥግ በዓምባ በተራራ ፣ በመሶበ ወርቅ በማዕጠንተ ወርቅ በተቅዋመ ወርቅና በከበሩ ዕቃዎች በሚያስመኩ ምርጥ ነገሮች ስትመሰል ቆይታ የዘመኑ ፍጻሜ ሲደርስ ተወለደች ።

ስለዚህም ከመቤታችን ከልደት ጊዜ ጀምሮ

ወደ ገጽ ፲፱ ዞሯል

ቅዱስ ፓትርያርኩ የመሠረት ድንጋይ አስቀመጡ

ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ በአዲስ አበባ ሀገረ ስብከት በየካ ወረዳ በደብረ ምሕረት ኪዳነ ምሕረት የካቲት ፩ ቀን ፲፱፻፺፮ ዓ/ም ተገኝተው አዲስ ለሚሠራው ቤተ ክርስቲያን የመሠረት ድንጋይ በጸሎትና ቡራኬ አስቀምጠዋል ።

በዚሁ ዕለት ቅዱስነታቸው ከብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት ጋር ሆነው ከቀኑ ፫-፴ ከቦታው ሲደርሱ በሊቀ ጉባኤ ኤርምያስ ወ/ኢየሱስ በደብሩ አስተዳዳሪ አስተባባሪነት ካባ የለበሱ መዘምራንና የሰንበት ት/ቤት ተማሪዎች በዝማሬ ፣ የአካባቢው ምእመናንና ጥሪ የተደረገላቸው እንግዶች በእልልታና በጭብጨባ ተቀብለዋቸዋል ።

ቅዱስነታቸው አቀባበል ላደረጉላቸው መንፈሳውያን ልጆቻቸው ቡራኬ እየሰጡ አሁን ወደ አለው ቤተ ክርስቲያን ከሊቃነ ጳጳሳት ጋር በማምራት ለ፲ ደቂቃ ያህል የሕሊና ጸሎት ከአደረሱ በኋላ በተዘጋጀላቸው የክብር ሥፍራ እንደተገኙ የጸሎቱ ሥነ ሥርዓት በቅዱስነታቸው መሪነት ተጀመረ ፣

ሥርዓቱ የሚያዘው ጸሎት እንዳበቃ «እስመ ሠምሩ አግብርቲከ ዕበኒሃ ወአክበርዎ ለመሬታ ወይፍርሁ አሕዛብ ስመከ እግዚአ» የሚለው ምስባክ በድምጻውያን ዲያቆናት ተሰበከ ፣ ካህኑም ወንጌል ቅዱስ ብሎ ከአዚመ በኋላ ማ/ ፲፮ ፣ ቁ. ፲፫-፳ በንባብ ተሰማ ፣

ከዚያም «ወካዕበ ናስተብቊእ ለአምላክ ምሕረት» በሚለው ተጀምሮ ሥርዓቱ የሚያዘው እግዚኦታ በመቀባበል ተካሄደ ፣

የሥርዓተ ምህላው ጸሎት እንዳበቃ ቅዱስነታቸው በአራቱ ማዕዘን እየተዘዋወሩ ከባረኩ በኋላ የመሠረቱን ድንጋይ አስቀምጠው የክብር ቦታ እንደያዙ መዘምራን»ጌራ ባህርይ ወቀጸላ ወርቅ ጽሩይ ጳውሎስ ኅሩይ እምአፈ ጳውሎስ ፓትርያርክ ተቀስመአፈው ሰባኬ ወንጌል ነዋ በማዕከለ አኃው» የሚለውን ግሥ ወርበው አሸብሸበዋል ።

ቅዱስነታቸው በአራቱ ማዕዘን ከባረኩ በኋላ የመሠረት ድንጋይ ሲያስቀምጡ

ከዚያም በማያያዝ ፕሮቶኮሉ ቅዱስ ፓትርያርኩ በተራ እየቀረቡ ለቅዱስነታቸውና ለበዓሉ ተስማሚ የሆኑ ቅኔዎች አበርክተዋል ።

«ቅዱስነታቸው ለተደረገላቸው አቀባበልና ፣ ለተበረከቱላቸው ቅኔዎች እንዲሁም ስለ ቤተ ክርስቲያኑ የመሠረት ድንጋይ አቀማመጥ ታሪክ በአስተላለፉት ታሪካዊ አመጣጥ « ከቅርብም ከሩቅም የተሰበሰባችሁ የእመቤታችን ድንግል ማርያም ወዳጆች ዛሬ የተሰበሰብንበት ዓላማ እጅግ ያማረና የተወደደ ነው በእመቤታችን ስም በተመሠረተችው ቤተ ክርስቲያን ልጆች የሚማሩባት የእግዚአብሔር ቃል የሚነገርባት ስለሆነ እንዲህ ያለው የተቀደሰ ሥራ የሚገለጸው በዚህ በመሰለው ሥራ መሆኑን በታሪክ እንረዳለን ።

«የሕዝቡ መንደር የሚመሠረተው ቅድሚያ ለቤተ ክርስቲያን የሚሆን ቦታ ተጠንቶ እንጂ እያንዳንዱ በሚፈልገው ቤት እንደማይሠራ ግልጽ ነው እኛ የምንመሰክረው በልጅነት የተረዳነውንና የተመለከትነውን ጭምር ስለሆነ በእንደዚህ ያለው አዲስ ሥራ ከዚህ ያሉትም ሕፃናት ከወጣትነት

www.ethiopianorthodox.org

ዕድሜ ደርሰው ጠንክር ባሉ ጊዜ የእናንተን ሥራ ተገንዝበው በተግባር ሊተረጉሙ ይችላሉ ።

«የቀደሙ አባቶቻችንን ሥራበታሪክ መነጽር ዘወር ብለን ስንመለከተው ለገዳምና ለቤተክርስቲ

«በትልቁና በጥንታዊው ትምህርት ቤት አካባቢ እኛን ለአስተማሩ አባቶችና እናቶች የሚጦሩበትን ድርጅት ማቋቋም ያስፈልጋል በእኛ አገር ወላጆች ለጡረታ ብለው የሚያስቀምጡት ገንዘብ

ቅዱስ ፓትርያርኩ አቀባበል ላደረጉላቸው ቡራኬ ሲሰጡ

ያን የሚሆነውን ቦታ አጥንተው ቅድሚያ ሳይሰጡ እንደ አሁኑ ጥሩ ቤት ሠርቼ አትርፌ አይባልም ነበር ።

«በዚህ አካባቢ ብዙ ችግር ሳያጋጥማችሁ አልቀረም አንዳንዶች ለቤተ ክርስቲያን ሲሉ ሌሎች ደግሞ ለግል የሚሉ በብዛት ሊኖሩ ይችላሉ ግን በእግዚአብሔር ስም የተነሣሡት የእርሱ ፈቃድ ሆኖላቸው ከአሁኑ ቀደም ከሠሩት ቤተ እግዚአብሔር አብልጠ ለመሥራት በዛሬው ዕለት የመሠረት ድንጋይ አስቀምጠናል ይህ ታላቅ በረከት ነው እነሆ በጊዜያችን ሰማይ ጠቀስ ሕንጻዎች ተሠርተው እንመለከታለን ። «የእኛ አባቶች ከዚህ ሁሉ ቅድሚያ በመስጠት በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ አብያተ ክርስቲያናትን በመሥራታቸው በማንኛውም ቦታ ስንዘዋወር የታሪካችን መዘክር የሚያስገነዝቡን ሆነው ተገኝተዋል።« ቤተ ክርስቲያን ያስተማረችውን ያህል ማንም ያስተማረ የለም አንዳንዶች በዛፍና በወንዝ ሲያመልኩ እውነተኛ መምህርት ሆና የክርስቶስን ቃል የመሰከረች ሌላ ባዕድ አምልኮ እንዳይስፋፉ ያደረገች ብሔራዊትና ታሪካዊት ቤተ ክርስቲያን ናት ፤

«ወላጆቻችን ከቤተ ክርስቲያን ያገኙት ትልቁ ትምህርት በቅንነትና በታማኝነት መፈቃቀር ፤ በሰላምና መረዳዳት መኖር ፤ በንጽሕናና በቅድስና መተሳሰብ ፤ እውነተኛ የእግዚአብሔር ቀና ጎዳና መሆኑን በማወቃቸው አንዳንዶች የቋንቋ ልዩነት ከሚጽፉትና ከሚጭሩት የበለጠ የተማሩ ነበሩ ።

የላቸውም ነበር እንደ አንድ ትልቅ ከፍተኛ ገንዘብ የሚቆጥሩት ልጆቻቸውን ብቻ ሳይሆን ከሌሎች አብረክ የተገኙትን ጭምር እያንዳንዱ ምእመን እንደ አዳሪ ት/ቤት ሆኖ ማስተማሩን ቅድሚያ ስለሚሰጡት የልጅ፤ ልጆቻቸው አባባ እማማ በማለት እያከበሩ ይሸኋቸዋል ። ይህ ታሪክ እንዳይረሳና እንዳይዘነጋ ይመስለኛል የተሰበሰብነው ።

በትልቁ ትምህርት ቤታችን ዙሪያ ለወላጆቻችን መጦሪያ የሚሆን ቤት መሥራት — በሰንበት ት/ቤት ብዛትና ጥራት ያላቸው ተተኪ ወጣቶች ለማፍራት መሰብሰቢያ አዳራሽ ማዘጋጀት ።

— በዚህ አካባቢ ለሚገኙት ከትልቁ ትምህርት ቤት ተምረው ከወጡ ርኅሩሆች ልጆች አሠልጥኖ ትንሽ ክሊኒክ ማቋቋም ፣

— በአጠቃላይ በአካባቢ ያለውን መሬት ለግል ቤቶች መሥሪያ መቀራመት ሳይኖር ለትልቁ ትምህርት ቤት የሚያስፈልጉትን ዘርፎች ማሟላት ቅድሚያ ሊሰጠው ይገባል ።

«እኛ የታደልን ነን ከፍ ብዬ እንደገለጽኩት በምድር ጉዞ ቀርቶ በሰማይ ስትበሩ በጫካና በበረሃ ከጓጓ ሺ በላይ አብያተ ክርስቲያናት ታያላችሁ።

«የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው» የሚለውን የነቢዩን ቃል በማስቀደም አማኞች ፈሪሃ እግዚአብሔር እንዲኖራቸው ነው እነዚህ የእምነት ቦታዎች ተሠርተው በመገኘታቸው

ትውልዱ ሁሉ ታሪኩን ጠብቆ ከዚህ ደርሷል በዛሬው ዕለትም የመሠረት ድንጋይ እንድናስቀምጥ የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆኖአል ። መጀመር መልካም ነው እጅግ በጣም የሚያስመሰግነው ግን የጀመሩት ከፍጻሜ ሲደርስ ነው ይህም የአስጀመረ የእግዚአብሐር ፈቃድ ሲጨመርበት ነው ።

ሁላችንም የመሠረቱ ድንጋይ ግኖር ሥነ ሥርዓት አከባበር እንደተገኘን ሁሉ በየጊዜው እየመጣን መሥራት አለብን እኛ ኢትዮጵያውያን ከውጭ ገንዘብ በመፈለግ እንሠራለን ማለቱ እያወጣም ሁላችንም ተባብረን መሥራት ያስፈልገናል ከዚያ ያላቸው ቤተ ክርስቲያን የእኛ ናት ከዚህ ያለችው ቤተ ክርስቲያን የእኛ ናት ሁሉም የእኛ ነው ቤተ ክርስቲያን አንዲት ናት ።

ምን ጊዜም ቢሆን እንደሐዋርያ ቃል ከእኛ ወርቅ መፈለግ እንደሌለ ትገነዘባለችሁ እንድግለ

አቶ አያሌው ዐበይ የሰበካ ጉባኤው ም/ ሊቀ መንበር ንግግር ሲያደርጉ ።

ሰብ አብዝተው እንደሚሰጡ ቃል መግባታቸውን ገልጸችኋል ። እኛ ለሁሉም ማዳረስ ስለአለብን የቤተ ክርስቲያናችን አቅም በሚፈቅደው መጠን ሌላውን አብዝቶ እንዲሰጣችሁ እየተመኘን ብር 5000 (አምስት ሺህ ብር) ለግሰናል ። በማለት መንፈሳዊ መልእክታቸውን አጠቃለዋል ።

ከዚህ ቀደም ሲል ብፁዕ አቡነ መቃርዮስ የትግራይ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ በአሰሙት መንፈሳዊ መልእክት «ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ፤

ብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት በዚች ታሪካዊት ሥፍራ አዲስ ቤተ ክርስቲያን ለመሥራት የእምነትና የታሪክ መግለጫ በሆነው ሥርዓት ላይ የተገኛችሁ ክርስቲያኖች የመጨረሻ መታሰቢያ የሰጠን ቤተ ክርስቲያንን ነው። በዚህ ዓለም ሳለን መልካም ሥራ ሠርተን የበለጠ ጸጋ ወደሚገኝ ባት መንግሥተ ሰማያት የምንሸጋገረው በእምነት ጸንተን እግዚአብሔር የሚወደውን ፈጽመን ስንገኝ መሆኑን ስለተረዳን ነው ። ዘወትር ወደ ግዚአብሔር ቤት የምንሄደው ። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ ጴጥሮስን»በእንተ መሠረትነት ቤተ ክርስቲያኔን እሠራታለሁ የገሃነመ እሳት ደጆች አያናውጧትም። በአለው መሠረት የእግዚአብሔር ቤተ ሰቦች ምእመናን በአንድነት የሚሰበሰቡባት ማኅበር ቤተ ክርስቲያን ናት ወደዚች ቤተ ክርስቲያን ስንመጣ ቃላችንና ልባችን አንድ ሆኖ የተጣለከአለ ታርቆ ከሆነ ወደ አምላካችን የሚቀርበው ጸሎትና ልመና ሁሉ ተቀባይነት ይኖረዋል በመጀመሪያ ቤተ ክርስቲያን የተሠራው በፊልጵስዩስ አገር በእመቤታችን ስም ነው ዛሬም በስፋት ሊሠራ የታቀደው ቤተ ክርስቲያን በኪዳነ ምሕረት ስም ስለሆነ ሰዎች ዘወትር ሊጠቀሙባቸው የሚገባቸውን ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ሲያስተምር (ሃይማኖት ተስፋና ፍቅር ከአኗቸው ሥራቸው እንደሚቃናላቸው አስገዝቧል ። በተለይ ፍቅር ከሁሉም የሚበልጥ ስለሆነ ፍቅር ካለሰላም አለ ሰላም ካለ አንድነት አለ በሥራችሁ መበርታት አለባችሁ ከዚህ የሚሸሽ ልቦና

www.ethiopianorthodox.org

ካለበምድር የተፈታ በሰማይ የተፈታ ይሆናል) የሚለው ቃል ተለውጦ በምድር የታሰረ በሰማይ የታሰረ ይሆናል) የሚለው ቃል ሊሠራ ይችላል ።

ም/ሊቀ መንበር ከአሁን በፊት የነበረውን የቦታውን ታሪክና ቤተ ክርስቲያኑ እንዴት ሊመሠረት እንደቻለ እንዲሁም አቶክንፈረታሃያሺህ ብር ሊሰጡ ቃልመግባታቸውን በመግለጽ ሰፋ ያለ ሪፖርት አቅርበዋል ።

ልብሰ ተክህና የለበሱ ካህናትና መዘምራን ለቅዱስነታቸው አቀባበል ሲያደርጉ ።

እንደአጀማመራችሁና እንዳሁኑ ትብብራችሁ በአንድነት ሆናችሁ በመተሳሰብ ከገፋችሁበት ከፍጻሜ እንደሚደርስላችሁ ተስፋ አደርጋለሁ በማለት መልእክታቸውን አስተላልፈዋል ። ከዚህ ቀደም ሲል አቶ አያሌው ዓበይ የሰበካው ጉባኤ

በመጨረሻም ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ጸሎትና ቡራኬ ሰጥተው በኪዳነ ምሕረት ስም ያለውን

የሰንበት ት/ ቤት ተማሪዎች ቅዱስነታቸውን በመዝሙር ሲቀበሉ

ጸበል ከባረኩ በኋላ ከሊቃነ ጳጳሳቱ ጋር ወደ መንበረ ፓትርያርክ ተመልሰዋል ።

ሊቀ ልሳናት ነቅዐ ጥበብ ወንድም

መንፈሳውያን አባቶች በታሪክ ማኅደር

ሰላማ ከሣቴ ብርሃን

"ዝንቱሰ ብእሲ መምህርነ
ዘተፈነወ ውስተ ምድርነ
ይክሥት ብርሃነ"

ብርሃንን ይገልጥ ዘንድ ወደ ሀገራችን የተላከ ይህ ሰው መምህራችን ነው ። "(ቅዱስ ያሬድ ድጓ) እውነተኛ የዓለም ብርሃን ራሱ መድኃኒታችን ክርስቶስ ብቻ ነው ። ግን በክርስቶስ እምነው የክርስቶስን የዓለም ብርሃንነት ለዓለም ያሳወቁ ሁሉ "ብርሃናተ ዓለም"ተብለዋል ሐዋርያት ብርሃናተ ዓለም እንደሆኑ በወንጌል ተጽፎአል ። (ማቴ ፣ ፭ ፣ ፲፬) በዚህም መሠረት የመጀመሪያው የኢትዮጵያ ሐዋርያ ቅዱስ ፍሬምናጦስ "ከሣቴ ብርሃን" ወይም ብርሃነ ኢትዮጵያ እየተባለ ይጠራል ። እንዲህም የተባለበትን ምክንያት በአጭሩ እንመለከታለን ።

ፍሬምናጦስ

ስለ ክርስትና እምነት ወደ ኢትዮጵያ መግባት ሦስት ታሪኮች አሉ ።

፩/ በኢትዮጵያ ጃንደረባ

፪/ በሐዋርያው ማቴዎስ

፫/ በፍሬምናጦስ ጊዜ እንደገባ ይተረካል ።

ሁሉም እውነት እንደሆነ በታሪክ አዋቂዎች ተረጋግጦአል ። ግን ክርስትና የሀገሪቱ እምነት የሆነውና ከእነሙሉ ሥርዐቱ የተሰበከው በፍሬምናጦስ ሐዋርያነት ጊዜ ነው ።

ሜሮጵዮስ የተባለ ጢሮሳዊ ነጋዴ ፍሬምናጦስና ኤዴስዮስ ከተባሉ ሁለት ወጣቶች ልጆቹ ጋር ወደ ኢትዮጵያ ወደብ ወደነበረው አዶሊስ መጣ በዚያም ዕቃውን ከመርከቡ አውርዶ ከሁለቱ ልጆቹ ጋር የእግር መንገድ ጀመረ ። ያንጊዜም ለገንዘቡ የጓሉ ሽፍቶች ሜሮጵዮስን ገደሉት ። ነገር ግን ልጆቹን ከመግደላቸው በፊት ባላገሮች ደርሰው አዳኑአቸው ከዚህ በኋላ ወጣቶቹን ወደ ባሕረ ነጋሽ ወሰዱአቸው ። ባሕረ ነጋሽም አልዓሜዳ ወደተባለው ወደ ኢትዮጵያ ንጉሥ ወደ አክሱም ንጉሥ ላካቸው ። እነሱም በምን ምክንያት እንደ መጡእንዴትስ አደጋ እንደደረሰባቸው ለንጉሡ ተናገሩ አልዓሜዳም ራርቶ የበጎነት ሥራ አደረገላቸው ከጥቂት ጊዜ በኋላ ንጉሡ አልዓሜዳ ሞተ አሕየዋ የተባለች ባለቤቱ ለሁለት ልጆችዋ ሞግዚት በመሆን የመንግሥትን ሥራ ማካሄድ ጀመረች በዚህ ጊዜ ለኤዴስዮስ የጸሐፊነት ለፍሬምናጦስ የቤተ መጻሕፍትኃላፊነትና የልጆች አስተማሪነት ማዕረግ ሰጠች ።

ነገር ግን ሁለቱ ሕፃናት ኢዛናና ሳይዛና ሕገ አሪቱን ከእንበረም ጠንቅቀው የተማሩ ነበሩ ። የክርስትና እምነትም ቢሆን በአክሱምና አካባቢዋ የነበሩት ሰዎች ቀደም ሲል ወደኢየሩሳሌም ለስግደት ሄዶ የነበረው ጀንደረባ በሰማውና ከፊልጶስ ሐዋርያ ባገኘው የክርስትና ትምህርት ከሞላ ጎደል ሲሠራበትና ሲነገርም ስለ ነበር ፍሬ ምናጦስ እያጎላ ማስረዳት ማስተማርና ማስፋፋት ጀመረ ። ይህም ሰው በቤተ መንግሥቱም ሆነ በሕዝቡ ዝናን ተወዳጅነትን አገኘ ።

ከዚህም በኋላ ሳይዝናና ኢዛና በእናታቸው እጅ የቆየውን መንግሥት ተረከበው ነገሡ፤ ስማቸውም አብርሃ ወአጽብሐ ነገሥታተ ኢትዮጵያ ተባለ በዚሁ ጊዜ ኤዴስዮስ ከነገሥታቱ ተሰናብቶ ወደ ሀገሩ ወደ ጢሮስ ተመልሶ በዚያው ካህን ሆና እንደኖረ ይተረካል ። ፍሬ ምናጦስ ግን ብልህና አዋቂ ስለነበረ ወደ እስክንድርያ ሄዶ ጳጳስ ሆና እንዲመጣ በቤተ መንግሥቱ ተመረጠ ። ለሊቀ ጳጳሳት አባ አትናቴዎስም ከኢትዮጵያ መንግሥት በአስቸኳይ ፍሬምናጦስን ጳጳስ አድርጎ ይመልሰው ዘንድ ከፍተኛ የሆነ የአደራ ደብዳቤና ልዩ ልዩ ገጸ በረከት ተሰጥቶት ይዞ ሄደ ።

ነገር ግን ፍሬ ምናጦስ እስክንድርያ ሲደርስ ቅዱስ አትናቴዎስ አርዮስን ለማውገዝ ወደ ስብሰባ ሊሄድ እንደተነሣ ስለ ደረሰ እንደታሰበው አልሆነም ። ይህም ፈቃደ እምላክ ነበር ። አትናቴዎስ ገጸ በረከቱንም የአደራ ደብዳቤውንም ተቀብሎ ካመሰገነ በኋላ ፍሬ ምናጦስ ማረፊያ እንዲሰጠውና ከጉባኤው ተመልሶ የተጠየቀውን ሁሉ አሟልቶ ሊመልሰው ቃል ገብቶለት ሄደ ።

አንዳንድ ጸሐፊዎች እንደሚሉት ከሆነ ግን ፍሬምናጦስ የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆኖ የኢትዮጵያ ቤ/ክርስቲያን ጳጳስ ሆነህ ከተመረጥህ ቤ/ክርስቲያኒቱን ወክለህ በጉባኤው ላይ መገኘት አለብህ ብሎ ቅዱስ አትናቴዎስ ወደ ጉባኤው ይዞት ሔደ ይላሉ ። በዋናው ታሪኩ ግን ፍሬ ምናጦስ ሊቀ ጳጳሱ እስኪመለስ በግብጽ ተቀመጠ በግብጽ (በእስክንድርያ) ያሉትን የታሪክ ሥፍራዎች እየጎበኘና ታሪክም እያጠና ሥርዓተ ቤተ ክርስቲያንንም ተማረ በአጠቃላይ ቋንቋውንም ሆነ ለመንፈሳዊ አገልግሎት የተመደቡትን ሁሉ ጠንቅቆ አወቀ ከዚያም ሊቀ ጳጳሱ ተመልሶ እንደመጣ ሥርዓተ ቅድስናውን ፈጽሞለት

www.ethiopianorthodox.org

ወደ ኢትዮጵያ እንደተመለሰና ነገሥታቱ እስከ ከሰላ ድረስ ዘልቀው በታላቅ ክብር ተቀብለው ወደ አክሱም እንዳመጡት በሰፊው ተጽፎአል ።

ከዚህ በኋላም ስሙ ሰላማ ከሣቴ ብርሃን ተብሎ እንደተሰየመና እውነተኛ ሐዋርያ እውነተኛ ቀናዒ ሃይማኖት እንደነበርና ይህም ስም በዚህ ትጋቱ እንደ ተሰጠው ይተረካል ።

በአቡነ ሰላማ ጊዜ የተፈጸሙ ልዩ ልዩ ሥራዎች

፩ኛ/ መካሪ ወይም አበ ነፍስ

በሕዝቡ የኑሮ አቀማመጥ ይዞታ ጋር ለማመቻቸት በአቡነ ሰላማ ጊዜ ጥሩ ተግባራት ተሠርተዋል ከእነዚህም አንዱ በየቀበሌው አንዳንድ ቄስ መካሪ እንዲሆን መደረጉ ነው ። ይህም መጻሕፍትን አንብቦ ለማይጠቀም ሕዝብ ቀርቶ ለዐዋቂና ለተማሪም የሚጠቅም መልካም ድርጊት ነበረ ። ይሁን እንጂ በጊዜ ብዛት መካሪው ቄስ ስለ ነፍስ ጉዳይ የአባት ያህል ይመክራልና አበነፍስ የነፍስ አባት ተብሎ ይጠራ ጀመረ ። በኋላም ስለ ኃጢአት ኑዛዜ በመቀበል ንስሐ ስለሚሰጥ የንስሐ አባት ተባለ ። እስካሁንም ይህ አጠራር ተጠብቆ ይገኛል ።

፪ኛ/ አበ ልጅ (የክርስትና አባትና እናት)

አበ ልጅ ማለት የሚጠመቀውን ሕፃን በእግዚአብሔር መንገድ እየመራ እንዲያስተምረው እንደ ዋስ ወይም እንደ ተያዥ ሆኖ በቤተ ክርስቲያን ፊት መቀበሉን የሚያረጋግጥ ምእመንነው ። ይህ ሥርዓት ከመጀመሪያዋ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ጋር አብሮ ተመሥርቶአል ።

፫ኛ/ ቅዱሳት መጻሕፍት

በአቡነ ሰላማ ጊዜ ቅዱሳት መጻሕፍት ከግሪክ ወደ ግዕዝ ተተርጉመዋል አቡነ ሰላማ ለኢትዮጵያ ካበረከተው ታላላቅ ሥራዎች አንደኛው ቅዱሳት መጻሕፍትን መተርጎሙ ነው ። ነገር ግን አንዳንድ ታሪክ ጸሐፊዎች

ቅዱሳት መጻሕፍት ከሰላማ በኋላ በተሰዐቱ ቅዱሳን ወደ ግእዝ እንደ ተተረጎሙ ይተርካሉ ። ይሁን እንጂ ብዙዎች ሊቃውንት ደግሞ ይህ ታሪክ ልክ አለመሆኑን ይናገራሉ ። (ኪ - ወ - ክ) መዝገበ ቃላት ገጽ ፲፰) የትርጉሙ ሥራ የተከናወነው በአቡነ ሰላማ ብቻ ሳይሆን ግዕዝና ግሪክ በሚያውቁ በኢትዮጵያውያን ሊቃውንት ጭምር መሆኑ አይካድም ። ያምሆኑ ይህ የሰባ ሊቃናት ትርጉም በአቡነ ሰላማ ጊዜ መተርጎሙ በብዙ መንገድ ተረጋግጦአል ። ምክንያቱም ከሰላማ እስከ ዘጠኙ ቅዱሳን ድረስ ያለው ዘመን ረዘም ስለሚል ቤተ ክርስቲያንም ያለ መጽሐፍ ኖረች ማለት አይቻልምና ።

፬ኛ/ ቋንቋ

የጥንቱ ግእዝ ዛሬ እንደምናነበው ከካዕብ እስከ ሳብዕ ያለው ድምፅ በፊደሉ አልነበረም ግን ግእዙን ብቻ እናጋሪ አድርጎ ይነበብ ነበር ። ለምሳሌ "ሐወለተ አከሰመ" ሐውልተ አክሱም ማለት ነው በዚህ ሁኔታ ቅዱሳት መጻሕፍትን ለመተርጎም አስቸጋሪ ስለሆነበት አቡነ ሰላማ ከኢትዮጵያ ሊቃውንት ጋር ተመካክሮ በጥንታዊው የፊደል ቅርጽ መሠረት ከካዕብ እስከ ሳብዕ ያለውን ትእምርተ ድምፅ አዘጋጀ ። ከዚህ በኋላ ቅዱሳት መጻሕፍትን የሃይማኖት ቋንቋ ከሆኑት ከዕብራይስጥና ከግሪክ ሳይርቅ ተርጉሞ ጻፈው ።

፭ኛ/ የሃይማኖት ትምህርት

ከሣቴ ብርሃን ሰላማ ያመጣልን ትምህርት በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ የተመሠረተው በሐዋርያት የተሰበከውና በ፫፻፲፰ ኦርቶዶክሳውያን ሊቃውንት የጸናው ትምህርተ ሃይማኖት ነው ። በሚያስተምርበት ጊዜ ከኢትዮጵያውያን ሊቃውንት ጋር በመወያየት ለትምህርተ ሃይማኖት ልዩ ልዩ ሥራዎችን(ተርምኖሎጂዎችን) አዘጋጅቷል

ብፁዕ አቡነ ሰላማ በእግዚአብሔር ፈቃድ ለኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ሐዋርያ ከመሆኑም ጋር ብዙ በረከቶችን ስለ አስገኘላት በዓመት ሁለት ጊዜ ሐምሌ ፳፮ እና ታኅሣሥ ፲፰ ቀን ቅዱስ አባት ብላ ታከብረዋለች ። በስሙም ፣ ቤተ ክርስቲያን አንፃለች ።

ከሣቴ ብርሃን ሰላማ ለኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ቀዳማዊ ሐዋርያ መሆኑ በኢትዮጵያ ብቻ ሳይሆን በዓለም የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ይህን ታላቅ መምህር ፡— "አባ ሰላማ ከሠተ ለነብርሃነ ዜናሁ ለመድኃኒነ "አባ ሰላማ ብርሃን የሆነ የመድኃኒታችንን ዜና ገለጠልን እያለች የወንጌል መልእክተኛነቱን ትመሰክራለች ።

ሊ. ል. ነ. ወ.

የሊቃውንት ዓምድ

የታላቁ ሊቅ የክፍለ ዮሐንስ መጠነኛ የሕይወት ታሪክ ።

ሊቁ ክፍለ ዮሐንስ በጐንደር ዘመነ መንግሥት የነበረ ነቢይ ሐዋርያ፤መምሕር ወመገሥጽ መናኝ፣ ባሕታዊ፤የቅኔና የመጽሐፍ መድበል የአራቱ ጉባኤ መምሕር ነበር እግዚአብሔር አምላክ ለወዳጆቹ ለነቢያትና ለሐዋርያት ለቅዱሳን የገለጸውን ምሥጢር ለክፍለ ዮሐንስ ምንም ሳያስቀር ሁሉን ገልጾለታል ማለት ይቻላል የሊቁ የክፍለ ዮሐንስ ሀገር ሁሉም በየአቅጣጫው ይወስደዋል ጎጃሞች በመተከል አውራጃ በወይራና በጽድ ዛፍ የተከበበ ታላቅ ደብር አቡነ ገብረ መንፈስ ቅዱስ ያሉበት ክፍሌ አቦ የሚባል ቦታ አለ ሀገረ ሙላዱ የተወለደበት በዚያ ደብር ነው ክፍሌ አቦ ተብሎ የተሰየመውም በሱ ስም እንዲጠራ ስለተወሰነ ነው ይላሉ ።

በቤተ አምሐራ የወሎ ሕዝብ ደግሞ የሚናገረው በተንታ ሚካኤል ኮሬብ የሚባል ወረዳ አለ በውስጡ የክፍሌ መንደር የምትባል ጐጥ አለች ክፍለ ዮሐንስ የተወለደው በዚያች ነው ይላሉ ጐንደሮች ግን ደንቢያ አረቢያ መድኃኔ ዓለም ከተባለው ደብር ነው ብለው ይናገራሉ ።

አይቴ ብሔሩ ለጥበብ የጥበብ ሀገሯ ወዴት ነው ? ብሎ ሰሎሞን በምሳሌው እንደተናገረው የሊቁ የክፍለ ዮሐንስ የስሙ መጠሪያ የታሪኩ መነገሪያ የዕውቀቱ መገለጫ የጥበብ ሀገሩ ጐንደርናት። ሊቁ ክፍለ ዮሐንስም የነበረበት ጊዜ በአምስቱ የጐንደር ነገሥታት ክፍለ ዘመን እንደሆነ ታሪክ ይናገራል ። የነዚህም የአምስቱ ነገሥታት የስም ዝርዝር እንደሚከተለው ይነበባል ።

፩ኛ/ አፄ ኢያሱ ፣
፪ኛ/ አፄ ቴዎፍሎስ ፣
፫ኛ/ አፄ ዮስጦስ ፣
፬ኛ/ አፄ ዳዊት ፣
፭ኛ/ አፄ በካፋ ናቸው ።

ይህ የሊቃውንት ዓምድ የሚአመለክተው ዐቢይ ምሥጢር የሊቃውንቱን ታሪክ ከታሪክ ነገሥት ጋር እያያያዙና እያዛመዱ ቢጽፉት ጠቃሚ መሆኑን ነው ።

ስለዚህም የአምስቱን ነገሥታት ፣ ስመ መንግሥት መናገርና መጻፍ አስፈላጊ ሆኖ ተገኝቷል ። የአፄ በካፋ ስመ መንግሥት መሲሕሰገድ ይባላል ። የአፄ ዳዊት አድባር ሰገድ የዮስጦስ ፀሐይ ሰገድ የአፄ ቴዎፍሎስ አጽራር ሰገድ የአፄ ኢያሱ አድያም ሰገድ ይባላል ከሁሉም ይኸ ይበልጣል ሰፋ ያለ የታሪክ ዓምድ አለውና እነዚህም ነገሥታት ሊቁ ክፍለ ዮሐንስን እንደ ዐይናቸው ብሌን ይጠብቁታል በጣታቸው ላይ እንዳለ የወርቅና የዕንቍ ቀለበት ይመለከቱታል ። ምክንያቱም የቤተ ክርስቲያናቸው ክብር የሃይማኖታቸው መሠረት መካሪያቸው አስተማሪያቸው ነበርና ።

ሊቁ ክፍለ ዮሐንስን ነገሥታቱ ሲወዱትና ሲያከብሩት በአንክሮ ሲከታተሉት ያዩ ሊቃውንቱና ካህናቱ ይመቀኙታል ይጠሉታል ይታወሙታል እንጂ ምንም ክብር አይሰጡትም ነበር ምክንያታቸውም ዘለፋ ካህናት ካህናቱን ይዘልፋል ሰይጣን ፀሪፍ አድሮበታል ማለት ተሳድቦ ተሳድቦ የሚል ሰይጣን አለበት ነገሥታቱን መኳንንቱን ሲገሥጽና ሲያዋርድ አይፈራም እያሉ ነው ነገሥታቱን መኳንንቱን ያዋርዳል ያሉት የሰው ፊት አይታችሁ አታዳሉ መማለጃ አትበሉ ፍርድ አታጓድሉ ድሆችን አትበድሉ እያለ ሲመቸው በግልጽ ሳይመቸው በቅኔ ምሳሌ እየመሰለ ስለሚመክራቸውና ስለሚአስተምራቸው ነው ።

ካህናትን ይዘልፋል የሚሉት « ኩኑ ካህናተ ጽድቅ»የዕውነት ካህናት ሁኑ በምክንያት የድሆችን ቤት ፤ የቤተ መቅደሱን ሀብት አትዝረፉ ከፈሪሳውያን ተለዩ ትንግሌ ሙታን የለም እያሉ ሰውን የሚአሳስቱ ግብዞች ሰዱቃውያንን አትምሰሉ እያለ ስለሚአስተምራቸው ነው እንጂ ከእርሱስ አንደበት ስድብና ተግሣጽ አይወጣውም ቅኔና መጻሕፍት ማስተማሩ መቸ አድርሶት ነው ሰው የሚሳደበው ያም ሆነ ይህ እነሱ የግብዞች የፈሪሳውያንን ምሳሌ መያዛቸውን እርሱ የመምህሩ የክርስቶስ ተከታይ መሆኑን ከሚያሳይ በቀር ሌላ ምክንያት አይሰጠውም ።

ከዕለታት ባንዳቸው ቀን አድያም ሰገድ ኢያሱ ሊቃውንቱንና ካህናቱን በሚሾሙበትና በሚሸልሙበትጊዜ ለሊቁ ለክፍለ ዮሐንስ ከሁሉ የሚበልጥ አስደናቂ ሽልማት ሰጥተውት ነበር ይኸውም በትከሻው ላይ የወርቅ ሐረግ የተላለፈበት ምስት ሕብረ ቀለማት ያለው አረንጓዴ ቢጫ ቀይ ፣ የወርቅ ነጠብጣብ የፈሰሰበት ላንቃ ካባ ባለወርቅ አዝራር አብደላ ከኒ ቀሚስ ሸልመውት ነበር ። እሱ ግን ይህንን ለንጉሡ ነገሥቱ መልሶ ለድሆችና ለደቀ መዛሙርቱ ልብስና ቀለብ የሚገዛበት ብር እንዲሰጡት ጠየቃቸው እንጂ ልብሱን እሱ እንደ ማይለብሰውና ለቤተ ክርስቲያን እንዲሰጡለት አደራ አላቸው ንጉሡም በዚህ ተገርመው አዝነው የፈለገውን ያህል ብር ሰጡትና በዚያ እህል ሸምቶ ልብስ ገዝቶ በያድባራቱ ላሉ ድሆችና ለተማሪዎቹ አደላቸው ሊቁ ክፍለ ዮሐንስም የሚኖረው ይህን በመሰለ መንኖ ጥሪት ቅዱስ ምግባረ ሠናይ ነው እንጂ እንደሌሎች ሊቃውንት ከነገሥታቱ ዙፋን ፊት ቆሞ ተቀመጥ ሲሉት ተቀምጦ መኳንንቱን ተለማምጦ የላመ የጣመ ምግብ የሚፈልግ ሰው አልነበረምእርሱስ የሚመገበው ሲአስተምር ውሎ ጸሎቱን ጨርሶ ማታ በአሥራሁለት ሰዓት ከቄስ አፄ ቀውስጦስ መልአከ ብርሃናት ቤት የሚመጣለት ሁለት እንጀራ ድርጐ ነበረው ያንን አካውህና ዮሐንስ የሚባሉ ደቀመዛሙርት ነበሩት ከነሱ ጋር ተካፍሎ

ወደ ገጽ ፲፯ ዞሯል

www.ethiopianorthodox.org

የ ዮ ና ስ ጥ ሪ

እግዚአብሔር አምላክ ቃሉንና ሕጉን ለሕዝቡ እንዲያስተምሩ በየጊዜው ነቢያትን አሥነሥቷል እነርሱም እርሱ ያዘዛቸውንና በራዕይም የገለጸላቸውን ምሥጢር ለሕዝቡ ማስተማር ስለአለባቸው ያለ ስንፍና በንቃትና በትጋት አስተምረዋል ዮናስ ነቢይ ሲሆን የስሙ ትርጓሜም የዋህ ርግብ ማለት ነው ። የተነሣውም በ፩ሺ፮፻፴፰ ዓ/ም ነበር ።

በነነዌ ከተማ በምትባል ሀገር የሚኖሩ ሰዎች ልዩ ልዩ ግብረ ኃጢአት ይፈጽሙ ስለነበር እነርሱን አስተምሮ ከኃጢአት ወደ ጽድቅ ከክፋት ወደ በጎነት እንዲመልስ ከእግዚአብሔር ለዮናስ ጥሪ ደረሰው ጥሪውን ግን ወዲያውኑ አልተቀበለም የደረሰው ጥሪ አስፈሪና አስደንጋጭ ስለነበር ይህንን ለሕዝብ ከተናገርኩኝ በኋላ ነገሩ ሳይፈጸም ቢቀር እኔ ሐሰተኛ ነቢይ እባላለሁ የሚል የጥርጣሬ መንፈስ አደረበት ነቢዩ በሕዝብ ዘንድ ሐሰተኛ ተብሎ እንዳይኖረድ እንጂ የሕዝቡ ጥፋት አላሳዘነውም አስተምር ብሎ እግዚአብሔር ባዘዘው ጊዜ ጥሪውን ተቀብሎ ከማስተማር ይልቅ እርሱ የሌለበት ሀገር አለ መስሎት ሸሽቷኝ ቀጠለ ፤ ነገር ግን ጉዞው ከአምላክ ፈቃድ ውጭ በመሆኑ የተቃና ጉዞ አልሆነለትም ።

ዮናስ ፡ በመርከብ ተሳፍሮ ሲኮበልል ከባሕር መካከል ላይ እንዳለ ኃይለኛ ነፋስ ተነሥቶ ማዕበሉን እያፈሰ ወደ መርከቡ ይጨምረው ጀመር መርከቡም ሊሰጥም ተቃረበ ተሳፋሪዎቹ ቢጨንቃቸው በመርከቡ ያለውን ከባድ ዕቃ እያነሡ ወደ ባሕሩ ይጥሉ ጀመር ዮናስ ግን ሊቀሐመሩ ካለበት አጠገብ ተኝቶ ያኮርፍ ነበር ከተሳፋሪዎቹ አንዱ ወደ እርሱ ተጠግቶ ሕዝቡ እየተጨነቀ በመተኛቱ አሳብ ቢስነቱን አስገንዝቦ ሀገሩን ፤ ወገኑንና የሚያመልከውን ጠየቀው ዮናስም ሀገሬ ኢየሩሳሌም ትውልዴ ዕብራዊ ነው ፤ የማመልከውም ሰማዩንና ምድሩን የብሱንና ባሕሩን የፈጠረውን ነው ፤ ካለ በኋላ ይህ ችግር የደረሰባችሁ በእኔ ምክንያት ስለሆነ እኔን ከመርከቡ አውጥታችሁ ወደ ባሕሩ ካልጣላችሁኝ በመርከቡ በጸጥታ ለመሻገር አትችሉም ሲል ገለጸላቸው

ዮናስ ስሕተተኛ መሆኑን ቢገልጽላቸውም ። ከመርከቡ አውጥተው ወደ ባሕሩ ያለ ምክንያት ሊጥሉት አልፈለጉም ባይሆን እንኳን ዕጣ ጥለን የደረሰበትን ወርውረን እንጥላለን ብለው ዕጣ ቢጥሉ በዮናስ ላይ ወጣበት እነርሱም ከዚያ በኋላ «ኢትትኃሥሥነ ደም ለዝብእሲ» በዚህ ሰው ደም ምክንያት ከሚመጣ በደል ነጻ አድርገን ብለው ፈጣሪያቸውን ተማጽነው ዮናስን ከመርከቡ ጎትተው አወጡና ወደ ባሕሩ ጣሉት ወዲያው ከእግዚአብሔር የታዘዘ ዓሣ አንበሪ ተቀብሎ ዋጠውና ሦስት ቀን በሆዱ ተሸክሞ ከተጓዘ በኋላ በጽንፈ ነነዌ ተፋው ፤ ዮናስ ከዓሣ አንበሪው ሆድ እንደ ወጣ ይህች ሀገር ማን ትባላለች፣ ብሎ ቢጠይቅ ነነዌ ትባላለች አሉት የእግዚአብሔር ፈቃድ መሆኑን ተረድቶ የሦስት ቀን መንገድ ሲቀር« እስከነ ሠሉስ ዕለት ትትገፈታዕ በነድ ነነዌ ሀገር ዓባይ» እስከ ሦስት ቀን ድረስ ታላቂቱ ነነዌ በእሳት ትቃጠላለች እያለ ያስተምር ጀመር ።

የነነዌ ንጉሥ ስልምናሶር ይባላል» ይፃዕ መርዓዊ እምጽርሑ ወመርዓት እመንጦላዕታ ኢይትረዓዩ ሰብእ ወእንስሳ ወንድ ሙሽራ ከጫጉላው ሴት ሙሽራ ከመጋረጃዋ ይውጡ ሕጻናት የእናቶቻቸውን ጡት አይጥቡ እንስሳትም ከበረታቸው ወጥተው

ወደ፲፮ኛው ገጽ ዞሯል

ኪዳነ ምሕረት

ከ፮ኛው ገጽ የዞረ

በዓለም ላይ የእግዚአብሔር ይቅርታ ፤ ቸርነት የምሕረት ደመና እንደጸበበ ፤ የዓለም ሕዝቦች በሙሉ ከዲያብሎስ ነጻነት ከኃጢአት ባርነት የሚላቀቁበትን የመዳን ተስፋ የሚታይበት ዘመን እንደተቃረበ ታወቀ ተረጋገጠ ።

በመሆኑም እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም በወላጆችዋ ብፅዓት ምክንያት በሦስት ዓመትዋ ወደ ቤተ መቅደስ ገባች ። አሥራ ሁለት ዓመት በቤተ መቅደስ ኖረች በብሥራተ መልአክ በ፲፭ ዓመትዋ ጸንሳ ወለደች ። ከጽንሰቱ እስከ ጥምቀቱ ከዚያም እስከ ዕለተ ሞቱ ድረስ ከእርሱ ሳትለይ ልዩ ልዩ ፈተናዎችንና ጽዋትወ መከራዎችን ተቀበለች።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስንም ጠላቶቹ አይሁድ [illegible] ቀሉን አሸክመው ወደ ቀራንዮ ተራራ ኢያዳፉ ሲወስዱት በመስቀል ላይ እጅና እግሩን ሲቸነክሩት በመዶሻ ሲቀጠቅጡት ፤ ጎኑን በጦር ሲወጉት በማየትዋ መሪር ኀዘን ደርሶባታል ። ነገር ግን በሦስተኛው ቀን ሞትን ረግጦ ሙስና መቃብሩን አጥፍቶ ሲነሣ ለማየት በመብቃትዋ ኀዘንዋ ወደ ደስታ ተለውጦ ተጽናናች በረታች ዓለም በእርስዋ ቃል ኪዳን እንዲድን እግዚአብሔር ዓለምን ከመፍጠሩ በፊት እንደመረጣትም አረጋገጪል በሰማይና በምድር በሰዎችና በእግዚአብሔር መካከል የነበረውን የጥል ግድግዳ በእርስዋ ምክንያት ፈርሶ ሰውና እግዚአብሔር መገናኘቱንም ተረዳች ።

ከዚህ በኋላ እመቤታችን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተቀበረበት በጎልጎታ ሆና ለሰዎች ሁሉ ምሕረትና [illegible] እየጸለየች [illegible] ለሚጠሩ ፤ መታሰቢያዋን ለሚያደርጉ ፤ ቤተ ክርስቲያንዋን ለሚያንጹ የምሕረት ቃል ኪዳን አገኘች የእናት ልመና ፊት አያስመልስ አንገት አያስቀልስ ነውና የምሕረት ቃል ኪዳን ሰጣት ።

እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ጻድቃንን በጽድቃቸው ትምራቸው ዘንድ ይገባል ኃጥአንን ብትምርልኝ ግን እውነተኛ መሐሪ ትባላለህ ብላ ስለለመነችው ያለችውን ሁሉ ሊፈጽምላት ቃል ኪዳኑን በማይታበል ቃሉ አጽንቶላታል ።

በየዓመቱ የካቲት ፲፮ቀን የምናከብረው የኪዳነ ምሕረት በዓልም በዚህ ምክንያት ነው ይህ በዓል የተደራረበ ታሪክ ያለው ነው ። ከነዚህም አንዱ የስምኦን ታሪክ ነው ። ይህ ሰው በእመቤታችን ላይ ጽኑ ፍቅር ነበረው ። ከዕለታት ባንድ ቀን ሰይጣን ተገልጾ የሰው ነፍስን ማጥፋት ተግባር እንዲፈጽም አድርጎ ነገረው ስምኦንም በዚሁ ስሕተት ወድቆ ሰባ ስምንት ነፍስ አጠፋ ሆኖም ኖር ኖሮ ከሞት አይቀርምና ሞተ የስምኦን ነፍስ ፍርድዋን ለመቀበል ከእግዚአብሔር ፊት ስትቀርብ ስምኦን በፊት ከሠራው መልካም ሥራ በኋላ የፈጸመው በደል እንዳያመዝንና እንዳይፈረድበት ርኅርኅተ ልብ ቅድስት ድንግል ማርያም በመልካም ሥራው በኩል ጥላዋን ስላሳረፈችበት መልካም ሥራው ከክፉ ሥራው አመዝኖ ተገኘ ከዚህም ጋር ጌታችን ለቅድስት እናቱ በገባላት የምሕረት ቃል ኪዳን መሠረት ምሬልሻለሁ አላት በዚህ ጊዜ መላእክተ ጽልመት አፍረው ሲሸሹ መላእክተ ብርሃን ግን የስምኦንን ነፍስ በዝማሬና በይባቤ እያጀቡ ወደገነት አስገቡአት ።

እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም እነሆ በአማላጅነት ነፍስ ያጠፋ የነበረውን ስምኦንን ከላይ በተጠቀሰው ዕለት ከዘለዓለማዊ ቅጣት ወደ ዘለዓለማዊ ሕይወትና ዕረፍት ወደ ገነት ገብቶአል በ ህም ምክንያት በእመቤታችንና በአማላጅነትዋ የተማመኑ ፤ በቃል ኪዳንዋ የተማጸኑ ምእመናን ሁሉ በስሟ በታነጹት አብያተ ክርስቲያናት እየተገኙ በደማቅ ሁኔታ በዓልዋን አክብረው ይውላሉ ። እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ከልጅዋ ከጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተቀበለችው ቃል ኪዳን መሠረት አማላጅነትዋን ለሚያምኑ ሁሉ ይቅርታን እንደምታሰጥ ማመን ይኖርብናል ።

ሊቀ ትጉሃን ገብረ ክርስቶስ ኃይለ ማርያም

ከአረጋዊነት ወደልጅነት

ከገጽ ፲፮ የዞረ

ከእንቅልፋም ሲነቃ ወለት ብሎ የጻፈው ተፍቆ ድንግል በሚል ቃል ተተክቶ አገኘው እንደገና ወለት እያለ ሲጽፍ ወዲያው እንቅልፍ እየወሰደው ድንግል እየተባለ ሲተካ እስከ ሦስት ጊዜ ከቆየ በኋላ በ፫ኛው የእግዚአብሔር መልአክ ተገልጾ ድንግል ብሎ እንዲጽፍ ከአስጠነቀቀው በኋላ «ኢትመውት ዘእንበለ ትርአይ መሲሖ ለእግዚአብሔር» የእግዚአብሔርን መሲሕ ሳታይ አትሞትም ብሎት ነበር በዚህም ምክንያት ስምዖን እግዚአብሔር አምላክ ሰው ሁኖ በሥጋ እስከ ሚገለጥበት ጊዜ ድረስ በዕድሜ ገፍቶ እርጅና ተጫጭኖት ከአልጋ ላይ ተጣብቆ ይኖር ነበር በኋላም በቅዱሳን ነቢያት የተነገረው ተፈጽሞ አምላክ ከቅ/ድንግል ማርያም ተወለደ ።

እግዚአብሔር አምላክ ከቅድስት ማርያም ተወልዶ ዐርባ ቀን ሲሞላው» በከመ ጽሑፍ ውስተ ሕገ እግዚአብሔር ኵሉ ተባእት ዘይፈትሕ ማሕጸነ እሙ ቅዱሰ ይሰመይ ለእግዚአብሔር የእናቱን ማሕጸን የሚከፍት ሁሉ ለጌታ የተቀደሰ ይባላል ተብሎ እንደተጻፈው እንደአራቱ ሕግ መሠረት በ፵ ቀኑ ዕጉለ ርግብ ዘውገ ማዕነቅ ይዞ ህጻኑ ክርስቶስ በእናቱ በቅድስት ድንግል ማርያም እቅፍ ተይዞ ወደ ቤተ መቅደስ ተጉዞአል ።

ጌታ በተወለደ በ፵ ቀኑ ወደ ቤተ መቅደስ በሄደ ጊዜ አስቀድሞ በእግዚአብሔር መልአክ የእግዚአብሔርን መሲሕ ሳያይ እንደማይሞት የተነ[illegible] የነበረው ስምኦን አረጋዊ እንደ ትኋን ተጣብቆ ከነበረበት አልጋ ላይ በመንፈስ ቅዱስ ተጽናንቶ ወደ ቤተ መቅደስ በመሄድ ከእናቱ ከእመቤታችን ህጻኑ ክርስቶስን ተቀብሎ ሲአቅፈው እንደገና ታድሶአል ።

ስለዚህም ነበር ነቢዩ ስምዖን ህጻኑ ክርስቶስን እንዲህ እያለ ያመሰገነ፦

ይእዜ ትሥእሮ ለገብርከ
በሰላም እግዚኦ በከመ አዘዝከ
እስመ ርእያ አዕይንትየ አድኅኖተከ
ዘአስተዳሎከ ቅድመ ኵሉ ሕዝብከ
ከመ ትክሥት ብርሃነ ለአሕዛብ
ወክብረ ለሕዝብከ እስራኤል

ጌታ ሆይ እንደ ቃልህ ባርያህን በሰላም ታሰናብተዋለህ ዐይኖቼ በሰው ፊት ያዘጋጀኸውን ማዳንህን ዐይተዋልና ይህም ለአሕዛብ ሁሉ የሚገለጥ ብርሃን ነው ለሕዝበ እስራኤልም ክብርህን ገለጥህ ሉቃ ፪ - ቁ ፳፱ ተብሎ በመንፈስ ቅዱስ አስገኝነት በቅዱሳን አበው ነቢያት ትንቢት ከተነገረው ከጌታ ዘመነ ልደት ደርሶ ከቅድስት ድንግል ማርያም የተወለደውን የዓለም መድኃኒት ህጻኑ ክርስቶስን አመስግኖአል ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ቤተ መቅደስ በተወለደ በ፵ ቀኑ የገባባትንና ሽማግሌው ስምዖን ሕጻኑን ክርስቶስን ታቅፎ ተሐድሶ አግኝቶ ያመሰገነበትን መታሰቢያ በዐል ምንጊዜም በየዓመቱ የካቲት ፰ ቀን የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታከብረዋለች ።

መሪጌታ አፍሬም በየነ

www.ethiopianorthodox.org

የዮናስ ጥሪ

ከ፲፪ኛው ገጽ የዞረ

ግር ወደ አለበት አይሠማሩ ብሎ ዓዋጅ ነገሮ እርሱም ዘውዱንና ልብሰ መንግሥቱን አውልቆ ማቅ ለብሶ በራሱ ላይ አመድ ነስንሶ ሱባኤ ገባ ። በዚያን ጊዜ ዮናስ የከተማው ሕዝብ ሲጠፉ ለመመልከት ከከተማው ወጣ ብሎ ዳስ ሠርቶ ተቀመጠ ወዲያው ዕንቅልፍ ስሊያዘው ተኝቶ ቢነቃ ቅል በቅላ ጥላ ሁናለት አገኘና ደስ ብሎት ተመልሶ ተኛ የታዘዘ ትል መጥቶ ቅሊቱን ስለቆረጣት ደረቀች ቢነቃ ቅሊቱ ደርቃ ዋዕየ ጸሐይ በርትቶበት ራስ ምትሐት ነበረበትና ያ ተነሥቶበት አገኘ በጣም አዘነ በዚህ ጊዜ ጌታ ምን ያሳዝንሃል ? ላልተከልካት ውኃም ላላጠጣሃት ፤ ሌሊት በቅላ ሌሊት ለደረቀች ቅል አንተ ስታዝን እኔስ ቀኛቸውንና ግራቸውን የማይለዩ ከመቶ ሃያ ሺህ የሚበልጡ ሰዎችና ብዙ እንስሶች ላሉባት ለታላቂቱ ከተማ ለነነዌ አላዝንላትምን? ብሎታል ፤ ትን - ዮና - ፬ - ፩—፲፩ ።

ከዚህ በኋላ ዮናስም ነቢየ ሐሠት እንዳይባልና የሕዝቡም ጸሎታቸው ጾማቸው ምህላቸው ኃዘናቸው ልቅሷቸው በእግዚአብሔር ዘንድ እንደተሰማ ለማጠየቅ እሳቱ ከላይ አንዣቦ ወርዶ የትልልቆቹን ዛፎች ጫፍ አጠውልጎ ተመልሷል ይህም የንስሐን ጠቃሚነት ለመረዳት ያስችለናል ።

ዮናስ እንዲያስተምር በእግዚአብሔር ቢጠራ ጥሪውን ላለመቀበል የሚያመልጥበትን መንገድ አዘጋጀ ፤ ግን እግዚአብሔር አምላክ የሌለበት ሀገር ባለመኖሩ ለማምለጥ አልቻለም ዞሮ ዞሮ የገባው ከፈጣሪው እጅ ነው ፤ ነቢዩ ዳዊት «ከመንፈስህ ወዴት እሄዳለሁ? ከፊትህስ ወዴት እሸሻለሁ ?ወደ ሰማይ ብወጣ አንተ በዚያ ነህ ወደ ሲኦልም ብወርድ በዚያ አለህ ክንፍ አውጥቼ እንደንስር እስከ ባሕር ዳርቻ ብበር በዚያ እጅህ ትመራኛለች ቀኝህም ትይዘኛለች ብሎ እንደተናገረው ማንም ጥበበኛ ማንም ኃይለኛ ማንም ባለሥልጣን ቢሆን ከፈጣሪው እጅ ለማምለጥ አይችልም እግዚአብሔር በዓለም ምሉዕ ነውና መዝ ፩፴፰ - ፯—፲ ።

እግዚአብሔር አምላክ ሁሉንም ለሥራ ይጠራዋል ባለጸጋው ለችግረኛው እንዲሰጥ ዳኛው በትክክል እንዲፈርድ አስተማሪዎች ያልተማሩትን እንዲያስተምሩ በእግዚአብሔር ፈቃድ የተጠሩ ናቸው እነሰም እደገም ጥሪ የሌለው አይገኝም ነገር ግን በተጠራበት ጠንክሮ የማይሠራ እንደዮናስ ጥሪውን አልቀበልም ያለ ዕምቢተኛ ነውና የኋላ ኋላ ከእግዚአብሔር እጅ መውደቁ አይቀርም ።

በእግዚአብሔር ስም የሚያምን ሁሉ ያለ በጎ ምግባር ጽድቅን ለማግኘት አይችልም ፤ ጥሪውን አክብሮ ሃይማኖቱን አጽንቶ መልካም ሥነ ምግባርን ይዞ መራመድ ይኖርበታል ከላይ ስሙ የተጠቀሰው ነቢይ በእግዚአብሔር ማመኑ ከችግርና ከፈተና ሊያድነው አልቻለም በዓሣ አንባሪ ሆድ ገብቶ በመቆየት ሦስት ሌሊት ሦስት መዓልት ተጨንቆ በዓሣ አንበሪው ሆድ ውስጥም እንዳለ በመከራዬ ሳለሁ ወደ አምላኬ ወደ እግዚአብሔር ጮሁ እርሱም ሰማኝ በሲኦልም ሆድ ውስጥ ሆኜ ጮሁ ቃሌንም አዳመጥክ ወደ ጥልቁ ወደባሕሩ ውስጥ ጣልከኝ ፈሳሾችም በዙሪያዬ ነበሩ ማዕበልህና ሞገድህ ሁሉ በላዬ አለፉ - - - - - ፀሎቴት ወደ እግዚአብሔር ጸለየ ትን - ዮናስ ፪ - ፩—፱ ።

እግዚአብሔር አምላክም የዮናስን የዋህነት ተመልክቶ ከደረሰበት መከራ አውጥቶ ቀደም ሲል የተጠራበትን ትምህርት እንዲያስተምር በማድረግ የእርሱን ስብከት ሰምተው ንስሐ በመግባት የነነዌ ሰዎች ከታዘዘባቸው መቅሠፍት እንዲድኑ አድርጓል

መጠራት ብቻ ጥቅምን ሊያስገኝ አይችልም ጥቅምን ሊያስገኝ የሚችለው በተጠሩበት ዓላማ ጸንቶ መልካም ሥራ መሥራት ነው ሐዋርያት ለስብከተ ወንጌል ሲጠሩ ይሁዳም የመጠራት ዕድል ገጥሞት ነበር ነገር ግን በጥሪው አልተጠቀመበትም የገዛ ፈጣሪውን ለሞት አሳልፎ ሰጥቶ እርሱም ሳይጠቅም ሕይወቱን በገዛ እጁ አሳለፈ ።

ከላይ እንደተገለጸው ነቢዩ ዮናስ በፈቃደ እግዚአብሔር ተገድዶ በሰበከው ስብከት የነነዌ ሰዎች ንስሐ ገብተው ጾመው ጸልየው አዝነውና አልቅሰው በሦስት ቀን ምህላ ከታዘዘባቸው መከራ ለመዳን ችለዋል ።

ስለዚህ ሁላችንም ከታዘዘ መቅሠፍት ለመዳን እንችል ዘንድ ንስሓ እንግባ ከታዘዘ መቅሠፍት ለመዳን የሚቻለው የንስሐንና የምህላን ጊዜ በማስረዘም ሳይሆን ከልብ ሆኖ በመጾምና በመጸለይ በማዘንና በማልቀስ ንስሐ በመግባት ነውና ።

ሊቀ ኅሩያን ልሳኑ በዛብህ

ከአረጋዊነት ወደ ልጅነት

ከ፭ኛው ገጽ የዞረ

ንጉሥ ነበር ይህ ንጉሥ በጊዜው የዓለም መገናኛ ቋንቋ በነበረው የጽርእ ቋንቋ መጻሕፍተ ብሉያትን ከዕብራይስጥ ወደ ጽርእ ለመመለስ አስቦ ነበር ፤ እንዳሰበውም መጻሕፍተ ነቢያትንና መጻሕፍተ ብሉያትን ለማስተርጐም ሰባ ሊቃናት መተርጕማን አስመጥቶ ነበር ፤ ከአስመጣቸውም ሰባ ሊቃናት መተርጕማን መካከል አንዱ ስምኦን ይባል ነበር ። ንጉሡም በጢሊሞስ ከእስራኤል አገር ለመጡት ሰባ ሊቃናት ምግብና ልብስ ማረፊያቤትሰጥቶመጻሕፍተብሉያትን እንዲተረጉሙ አደረገ።ሰባ ሊቃናትም መጻሕፍተ ብሉያትን ተከፋፍለው ከዕብራይስጥ በጽርእ ቋንቋ እየተረጐሙሲጽፉለስምኦንመጽሐፈኢሳይያስደርሶትሲጽፍ «ናሁ ድንግል ትጸንስ ወትወልድ ወልደ» እነሆ ድንግል ትጸንሳለች ልጅም ትወልዳለች ከሚለው አረፍተ ንባብ ላይ ሲደርስ ይህን ቃል እንኳን የአህዛብ ንጉሥ የእሥራኤል ንጉሥ አይቀበለኝም ብሎ ድንግል የ[illegible] ሲጽፍ እን[illegible]

ማኅታዊና ብሔራዊ የኢትዮጵያ ትምህርት

ኢትዮጵያውያን ከሌላው ዓለም የተለየን ሆነን የሚያኮራን ጥንታዊ ሕዝብነታችንና ታሪክ ያለን ወገኖች መሆናችንን ከሚያስረዱት ውስጥ ፤

፩ኛ/ በቅርጻቅርጽ ፤ በሥዕልና በስነ ጽሑፍ ረገድ ከማንም ያልተቀዳ ራሱን የቻለ ታላቅ ጥበብ ያለን መሆናችን ነው ።

፪ኛ/ ሥርዓተ ትምህርታችን መልክ ያለው አሰጣጥ ኑሮት ተጠብቆ መኖሩ ነው (ጥንታዊ የኢትዮጵያ ሥርዓት) ዓለም እንደሚያውቀው አንድ ሀገር ፊደልና ቋንቋ አለው ።

ከውጭ ኃይለኛ ጠላት መጥቶ ወሰኑን ጥሶ መንግሥቱን ደምስሶ በገባ ጊዜ የድል አድራጊነት ማስታወቂያው አስቀድሞ የሀገሩን ፊደልና ቋንቋ ማጥፋት ነው ።

ኢትዮጵያ ግን ነጻነቱዋ ተጠብቆ መኖሩን የሚያስረዳው ፊደሉዋና ግዕዝ ቋንቋዋ ሳይጠፋ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አማካይነት ተጠብቆ እስከ አሁን መኖሩ ነው ።

ስለሆነም ኢትዮጵያውያን አባቶቻችን የትምህርት መዝገብ ሆነው አገራቸውን የዕውቀትና የጥበባት ሀገር አስደርገው አስከብረዋት ኖረዋል ።

የትምህርቱ ስነ ሥርዓት መልክ ያለው ሆኖ እንዲሰጥ በማድረጋቸው ትምህርታችን ከሌላው ዓለም የትምህርት አሰጣጥ ያላነሰ ራሳችንንም የሚያስችል ከፍተኛ ዕውቀት አስደርገውት ኖረዋል ።

ስለ ትምህርት ያለንን ባህል እየአንዳንዱ ሞያ ራሱን አስችለን ከተመለከትን ከፍያለ ግንዛቤ እናገኝበታለን ።

ለምሳሌ በዜማ ፤ በቋንቋ ፣ በስነ ጽሑፍ ይህንም በመሰለ በሌላው ትምህርት ሁሉ ከፍተኛ ግምት የሚጣልበት ዕውቀት እንዳለን የታወቀ ነው ።

በቋንቋ በኩል የሔድን እንደሆነ ግዕዛችን ሰፊ ቋንቋ ነው በስነ ጽሑፍ ረገድ ቅዱሳት መጻሕፍት ተጽፈውበት ተተርጉመውበት ብዙ ሥራ ተሠርቶበት ይገኛል ።

በግጥምና በቅኔ በኩል የተመለከትን እንደሆነ ብዙ ሊቃውንት የቅኔ አብነት በመሆን አዳዲስ ብዙ ቅኔዎች ተቀኝተውበት ወይም ሲቀኙበት ኖረዋል ። ይህም ቋንቋ ውዳሴ ቅዳሴ የሚደርስበት ታላላቅ ቁም ነገር የሚጻፍበት ራሱን የቻለ ሕያው ቋንቋ ነው ተብሎ የውጭ ሊቃውንት ሳይቀሩ ተምረው በዩኒቨርስቲያቸው እንደሚያስተምሩ የታወቀ ነው ።

በዜማ በኩል የሔድን እንደሆነ ቤተ ክርስቲያናችን የምትገለገልበት ለእግዚአብሔር ምስጋና የሚቀርብበት ለደስታ ለኀዘን መግለጫ የሆነ ራሱን የቻለ ምልክትና ሥርዓት ያለው ዜማ አለን ።

በቁጥርም ትምህርት በኩል ራሱን የቻለ ትም

ወደ ገጽ ፳፫ ዞሯል

የታላቁ ሊቅ የክፍለ ዮሐንስ . . .

ከ፲፫ኛው ገጽ የዞረ

ቀምሶ ቀዝቃዛ ውሃ ጠጥቶ ያድር ነበር እንጂ ጥሩ ምግብ የሚፈልግበት ጊዜ የለውም ይልቁንም የሚያሰክር መጠጥ አይቀምስም በዐይኑ ሊአየውም አይፈልግም እንደመጥምቁ ዮሐንስ መንፈስ ቅዱስ መልቶበታል የወይን ጠጅ አረቄ አይጠጣም ተብሎ ምስክር ይሰጥለት ነበር ።

የምግቡንና የልብሱንስ ሁኔታ በመወድስ ቅኔው እንዲህ ሲል ገልጾታል ።

ጥቀሂር እግዚአብሔር ለሐዋርያ ግብፅ ዮሴፍ ዘበእግረ ሞቅህ ሃንካስ ፣
ወለዘፈተኖ ዳንኤል በጾመ ዕለታት ሠላስ ።
በጥቃ መዓቱ እንዘ ሀለወ ማዕረረ ምናሴ ምህረቱ ሐዲስ፤እስመ ያሜክረኒ በተጽናስ ወአርዌ ረኃብ ይነቁዕ ውስተ ያላእትየ ከርስ ።

መብልዕየሂ ጼና መብልዕ ዘያመጽእ ነፋስ ።
ወስቴየ እንብዕየ ተረፈዕዋኡ ለኤርምያስ ።
ልብሰየሂ ምንንት መንጠላዕተ ዕርቅት ነፍስ ።

እስመ እነ ከመ ደርሆ እምላእለ አብራኪየ እለብስ፣ትርጓሜው ምግቤ ነፋስ የሚአመጣው የጥሩ ምግብ መዓዛ ነው ።

መጠጤም የኤርምያስን ዕዋ ሞልቶ የተረፈው እንባ ነው ። ልብሴም የተራቆተች ሰውነቴ መከለያ [illegible] እኔእንደዶሮ ከጉልበቴ በላይ እለብሳለሁና ማለት ነው ። እርሱ ይህንን ያለው ። ያንን ሁሉ የወርቅ ሽልማት ትቶ የበጉን አጐዛ አሰፍቶ ከጉልበቱ በላይ የሚሆን ብዙ ፀጉር ያለው ደበሎ ይለብስ ስለነበረ ነው ። የቅኔን ምሥጢር ጠለቅ ብሎ ለሚያውቅ ሰው ምሳሌው በጣም የሚያስገርም ነው ። ዶሮ ከጉልበቱ በላይ ያለው ፀጉር ብዙ ሲሆን እግሩ ምንም ሀጉር ስለሌለው እንደደረቅ እንጨት በብርድ ሲጨፈጨፍ መኖሩን የሚገልፅ ምሳሌ ነው መቼውንም ቢሆን ሊቁ በቅኔ የሚያወርደው ምሳሌ ይሄነው ተብሎ በንግግር አያልቅም እጹብ ድንቅ ግሩም ረቂቅ እያሉ ከማመስገን በቀር አሁን ከላይ ያነበብነው ቅኔ የተተረጐመው ከለዓለሙ በላይ ነው እንጂ አራቱ ቤት አልተተረጐመም ምክንያቱም እንደነቢይነቱ የተናገረው ትንቢት በመሆኑ ጊዜ እስከሚፈታው ድረስ ትንቢቱንና ምሳሌውን እንደያዘ ይቆይ በማለት ነው ክፍለ ዮሐንስም ከመንፈሳዊነቱ የተነሳ በማናቸውም ሰው ቤት አያድርም ዘመድም ሆነ ባዕድ ለመጠየቅ ወደ መካከለኛው ከተማ አይገባም ይህንን ጉዳይ እሱ እንደ ፀ ያፍ ነገር ነው የሚቆጥረው ታዲያ የሚኖረው በደብረ ብርሃን ሥላሴ ቤተ ክርስቲያን ቅጽር ውስጥ ከሁለቱ ወይራዎች ሥር ነበር ።

የዚሁ ታሪክ ሁለተኛ ክፍል ይቀጥላል

አለቃ ኤልያስ ነቢየ ልዑል

www.ethiopianorthodox.org

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በዓለም አቀፍ

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ያላትን ዓለም አቀፋዊ ግንኙነት ከመቸውም ጊዜ የበለጠ በማጠናከርና በማስፋፋት ላይ ትገኛለች ።

ለአብነት ያህል ለመጥቀስ ቢያስፈልግም ።

፩/ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳትን አስከትለው በእስራኤል ፤ በስዊዘርላንድ ፤ በኦስትሪያ ፤ በኢጣሊያ ፤ በዩናይትድ እስቴትስ አሜሪካ ፤ በእንግሊዝ ፤ በአንጾኪያ እና በአቴንስ ሀገሮች የሥራ ጉብኝት ያደረጉ ሲሆን በዚሁም ጉብኝት ከሚመለከታቸው የመንግሥት ባለሥልጣኖች ፤ የሃይማኖት መሪዎች የዓለም አቀፍ እርዳታ ሰጭ ድርጅቶችና ከኢትዮጵያ ማህበረሰብ (ኮሚኒቲ) ጋር በመወያየት ለቤተ ክርስቲያናችን አጠቃላይ እድገትና የሥራ እንቅስቃሴ የሚበጁ የሥራ ትልሞች ከመትለማቸውም በላይ የሥራ ጉብኝቱም ስኬታማ እንደነበር ለማወቅ ተችሏል ። በሌላ በኩል ቤተ ክርስቲያናችን በዓለም አብያተ ክርስቲያናት ምክር ቤት ፤ በመላ አፍሪካ አብያተ ክርስቲያናት ምክር ቤትና በሌሎችም ተመሳሳይ ድርጅቶች በሚያዘጋጁዋቸው ጉባኤዎች ላይ የራሷን ልኡካን በመላክ በተለያዩ ጊዜያቶች የዓለም አቀፍ ስብሳባዎችን ተሳትፋለች አሁንም በመሳተፍ ላይ ትገኛለች ።

፪/ በሀገር ውስጥ የሚገኙ የተለያዩ ሀገሮች ኤምባሲዎች አምባሳደሮችም በሀገሮቻቸው ለሚኖረው ጤናማ ግንኙነትና ትብብር አጋዥ ኃይል እንዲሆኑ በጋራና በተናጠል በርካታ ውይይቶች ከቅዱስነታቸው ጋር ከማድረጋቸውምበላይበአብያተ ክርስቲያናት ዐበይት በዓላት ላይ እንዲገኙም እየተጋበዙ በሥነ ሥርዓቱ ላይ በመገኘት የቤተ ክርስቲያናችንን ጥንታዊነትና ታሪካዊነት ከማድነቃቸውም አንጻር የተለየ አመለካከትና ትኩረትም እንዲኖራቸው አድርጓል ። ይህም ራሱ ብፁዕ ወቅዱስ አባታችን ከሚያሳዩአቸው ዓለም አቀፋዊ ገጽታ ላይ የተመረኮዘ መሆኑን ለማንም ግልጽ እንደሚሆን እምነታችን ጽኑ ነው ። ይህም ሌላው የሚደነቅ የዓለም አቀፋዊ ግንኙነት ውጤት ነው ።

፫/ ቤተ ክርስቲያናችን በየጊዜው የተለያዩ የዓለም አቀፍ የሃይማኖት ወኪሎችን አስተናግዳለች በማስተናገድ ላይም ናት ። ለምሳሌ ያህል ቤተ ክርስቲያናችን በ፲፱፻፹፭ ዓ/ም የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ምክር ቤት ፕሬዚዳንት የሆኑትን ብፁዕ ሊቀ ጳጳስ ከፊቢያንን በክብር ተቀብላ በማስተናገድ ዓለም አቀፍ ግንኙነትን በተመለከተ ጠቃሚ ውይይቶች ተካሂደዋል ሌሎችም ተመሳሳይ ተልዕኮ ያላቸው የውጭ እንግዶች በተለያዩ ጊዜያት መጥተው ተስተናግደዋል ።

፬/ በግብጽ ኮፕት ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያንና በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን መካከል ለዓመታት ሻክሮ የነበረውን ግንኙነት ለመመለስ አዲስ ምዕራፍ ለመክፈት አምስት አባላት ያሉት የሊቃነ ጳጳሳት የልኡካን ቡድን ካይሮ (ግብጽ) በመሄድ የመጀመሪያው ዙር ስብሰባ የተካሄደ ሲሆን ለወደፊቱም ከመልካም ውጤት ላይ እንደሚደርስ ታምኖበታል ።

፭/ ቅዱስነታቸው በትምህርት በኩል ያላቸው አመለካከት ከፍተኛ ነው ። ምክንያቱም የቤተ ክርስቲያናችን ቀሳውስት ከሌላው ዓለም ጋር ለመገናኘትና ሐሳብ ልሐሳብ ለመለዋወጥ የሚችሉት በትምህርት መሆኑ ስለሚታመን ነው ቤተ ክርስቲያናችን ዓለም አቀፋዊት ቤተ ክርስቲያን ናት ከአልን ቀሳውስቶች በኢንተርናሽናል ደረጃ ያለውን መንፈሳዊ ርዕዮተ ዓለም ለይቶ ለማወቅ በቂ የትምህርት ችሎታ እንዲኖራቸው አሁንም በቅድሚያ ቅዱስነታቸው ስላሚያምኑ ሁለት ካህናት ወደ አቴንስ ፤ ከሰገታ ቤተ ጠበባት ደናግል ሦስት ደናግሎች ወደ ጀርመን ተልከው በአሁኑ ጊዜ የተመደበላቸውን ትምህርት በመከታተል ላይ ናቸው ።

ይህ በዚህ እንዳለ ከኢትዮጵያ ውጭ በተለያዩ ምክንያቶች የሚኖሩትን ኢትዮጵያውያን አቅም በፈቀደ መጠን የምዕመናንን መንፈሳዊ ፍላጎት ለማርካት ባለው ጽኑዕ ዓላማ መሠረት በ፲፱፻፹፭ ዓ/ም በውጭ ለ ሚገኙት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ አብያተ ክርስቲያናት ከፍተኛ የመንፈሳዊ ተግባር የተፈጸመበት ዓለም ነው ።

ይህም ይታወቅ ዘንድ ፤

ሀ/ ከሰሜን አሜሪካና ካናዳ አንድ ሊቀ ጳጳስና ሁለት ቆሞሳት ፤

ለ/ በምድረ አውሮፓ አንድ ኤጲስ ቆጶስ ፤ ሁለት ቆሞሳት ፤

ሐ/ በምድረ አፍሪካ አንድ ኤጲስ ቆጶስ ፤

መ/ በካሪቢያን ደሴቶችና በላቲን አሜሪካ አንድ ኤጲስ ቆጶስና ሁለት ቆሞሳት ፤

ሠ/ በቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌም የኢትዮጵያ ገዳማት አንድ ረዳት ኤጲስ ቆጶስ ፤

ረ/ በአውስትራሊያ አህጉር አንድ ቄስና አንድ ዲያቆን ፤

ሰ/ በሮማ ጣሊያን ሀገር አንድ ቆሞስ ፤

ይህም አጠር ባለ መንገድ በአኃዝ የተገለጸው ቁጥር ቀደም ሲል ተመድበው በማገልገል ላይ የሚገኙትን አገልጋዮች ካህናትን አይጨምርም ።

ይህ ሊሆን የቻለው በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ አርቆ አሳቢነት እና በአላቸው የዓለም አቀፍ ግንዛቤ መሆኑ ግልጽ ነው ቅዱስ ነታቸው በውጭ ዓለም የሚገኙት ኢትዮጵያውያንና የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነት ተከታዮች ሁሉ መንፈሳዊ ግልጋሎት እንዲያገኙ አባታዊ መመሪያ በመስጠት በዓለም አቀፍ በኩል የቤተ ክርስቲያናችን ሐዋርያዊ ተልዕኮ በተሳካና በተፋጠነ ሁኔታ በመከናወን ላይ ይገኛል ። በልዩ ልዩ ተግባራት በተለያዩ ክፍላተ ዓለም ለሚኖሩ ኢትዮጵያውያን ምዕመናን የሚሰጠው መንፈሳዊ አገልግሎት በሀገር ደረጃ ለአሉት ምዕመናን ከሚሰጠው መንፈሳዊ አገልግሎት ያላነሰ መሆኑን ለመግለጽ እንወዳለን ። ይህም ሊፈጸም የቻለው ከላይ እንደተገለጸው በቅዱስነታቸው የቀና አመራር መሆኑ አሌ የማይባል ሐቅ ነው ።

ከዚህም ሌላ ቅዱስነታቸው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታሪክና ባህል ለአፍሪካውያን ሁሉ መመኪያና አኩሪ ከመሆኑም በላይ ለሌላውም ዓለም ምሳሌና አርአያ መሆኑዋን በመግለጽና በማሳወቅ ቤተ ክርስቲያናችን በአሁኑ ጊዜ በዓለም አቀፍ ደረጃ ከፍተኛ የታሪክ መዝገብ መሆኗን በማሳወቅ ላይ ትገኛለች ።

ቀሲስ ኢያሱ ገብሬ

የውጭ ግንኙነት መምሪያ ኃላፊ

የቤተ ክርስቲያን ታሪክ

ከገጽ ፮ የዞረ

ዓለም መጨረሻ ራሷና መሪዋም ነው ። ማቴ -፳፰ ፳ ፤ ኤፌ - ፩ ፣ ፳፫ ።

፫ኛ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ

የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ብለን ስንናገርና ስንጽፍ የክርስትና እምነት ታሪክ ማለታችን ሲሆን በተለይም ቤተ ክርስቲያን በዓለም ውስጥ እንዴት እንደተመሠረተች ፤ በዘመነ ሐዋርያት ፤ በዘመነ ሊቃውንት እንዴት እንደተስፋፋችና እንዳደገች ፤ በየዐረፍተ ዘመኑም ከሮማ ነገሥታትና ከልዩ ልዩ መናፍቃን ጋር እንዴት እንደታገለችና እስከአሁንም ድረስ በድል አድራጊነት እንደምትኖር ፤ (ወአናቅጸ ሲኦልኒ ኢይሄይልዋ (አናቀጸ ሲኦል የተባሉ መናፍቃን አያናውጧትም» (ማቴ ፲፮ ፣ ፲፰) የሚናገረው የታሪክ ክፍል የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ይባላል ። የቤተ ክርስቲያን እምነት ፤ ታሪክና ሥርዓት በክርስቶስ ለአመኑ ፤ በእምነታቸው ለጸኑ ሁሉ የሕይወታቸው መመሪያ እንደመሆኑ መጠን ሊማሩትና ሊያውቁትም ይገባል ። ምክንያቱም ታሪክ መምህር ነውና ።

፬ኛ/ የክርስቲያኖች አንድነት

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የዓለም መድኃኒት መሆኑን ያመኑትና የተቀበሉት ሁሉ ቤተ ክርስቲያን ይባላሉ ። ከያዕቆብ የተወለደ ሁሉ ቤተ እስራኤል እንደሚባል በክርስቶስ አምነው ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ በጥምቀት የተወለዱ ምእመናንም ቤተክርስቲያን ይባላሉ ። ምክንያቱም የክርስቶስ ወገኖች ፤ የመንግሥቱ ወራሾች ናቸውና መረጃውም «በመላዋ ቤተ ክርስቲያንና ወሬውን በሰሙ ሰዎች ሁሉ ላይ ታላቅ ፍርሃትወደቀ ። »

«በይሁዳ ፤ በገሊላና በሰማርያ የሚገኙ አብያተ ክርስቲያናትም ሰላምን አግኝተው እግዚአብሔርን በመፍራት ፤ ከመንፈስ ቅዱስ በሚገኘው መጽናናት ተመልተው እያደጉ ሄዱ » የሚለው ነው ። የሐ ፣ ሥራ ፭ ፣ ፲፩ ፤ ፱ ፣ ፴፩ ።

ከላይ እንደተገለጸው የክርስቲያኖች አንድነት ፤ የክርስቲያኖች ማኅበር ማለት ነው ። «ቤተ ክርስቲያን ዘኢትዮጵያ ፤ ቤተ ክርስቲያን ዘግብጽ በምንልበት ጊዜ በኢትዮጵያና በግብጽ የሚኖሩ ክርስቲያኖች ማኅበር እንደማለት ነው ። ሌላው ማስረጃ እንደእናንተው በእግዚአብሔር የተመረጡት ፤በጌታ ወገኖቻችሁ የሆኑት በባቢሎን ያሉት ክርስቲያኖች ሰላምታ ያቀርቡላችኋል ። ልጄ ማርቆስ ሰላምታ ያቀርብላችኋል ። » የሚለው በግእዙ ሐዲስ ኪዳን ትኤምኃከሙ ቤተ ክርስቲያን ኅሪት እንተ ውስተ ባቢሎን ዘግብጽ ተብሎ ይነበባል ። ትርጓሜውም ፦ በባቢሎን ተመርጣ ያለች ቤተ ክርስቲያን ሰላም ትላችኋለችና ማለት ነው ። ሆኖም «ዘግብጽ» ተብሎ የሚነበበው ቃል በግእዝ ከተጻፈው ከአንዳንድ መጽሐፍ በስተቀር በግሪኩ ፤ በላቲኑ ፤ በአረብኛም ቋንቋ በተጻፉት መጻሕፍት ተጽፎ አይገኝም ። (፩ኛ ጴጥ - ፭ - ፲፫)

ሊቀ ካህናት ብርሃኑ ገ/አማኑኤል

www.ethiopianorthodox.org

« ለብዙ ዘመናት ተሠውረው የኖሩ ንዋያተ ቅድሳት ተገኙ »

ጥንቲዊትና ታሪካዊት ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናችንን ጥንታዊትና ታሪካዊት የሚ ያሰኙአት የተለያዩ አስደናቂ ንዋያተ ቅድሳት ያሏት እንዲሁም ሰሰዎች ሳይከሠቱ በከርሠ ምድር ውስጥ ለዘመናት ተቀብረው የኖሩ ውብና ድንቅ የሆኑ ቅርሶች በየጊዜው ከምድር ውስጥ ተፈልፍለው እየወጡ በመታየታቸው ነው ።

እነዚህ ተአምራት ያለባቸው የቤተ ክርስቲያ ናችን ቅርሶች የተገኙት በሰሜን ወሎ ሀገረ ስብ ከት በመቄት ወረዳ ቀበሌ ፴፭ ልዩ ስሙ አምሳለ ክርስቶስ መድኃኔ ዓለም እየተባለ በሚጠራው ቦታ ነው ።

ቅርሶቹ እንዴት ተገኙ ?

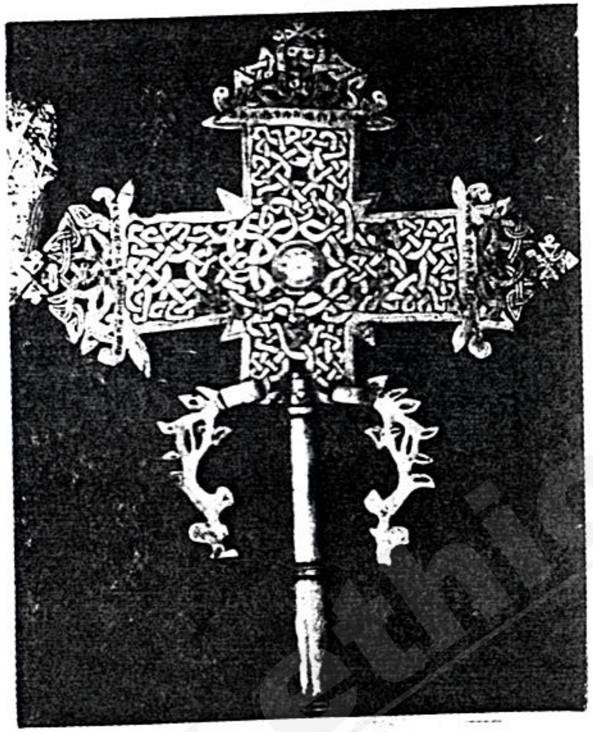

ከመሬት ውስጥ ተደብቆ ከቆየ በኋላ በራእይ የተገኘው መስቀል

በአሁኑም ወቅት በጣም አስደናቂና ውበት ያልተለያቸው የቤተ ክርስቲያናችን ንዋያተ ቅድ ሳት በተገኙበት አካባቢ ኃይል ያዘለ ተአምር እየ ታየ ነው ።

የነዚህ ንዋያተ ቅድሳት መገኘት የአካባቢውን ሕዝብ ብቻ ሳይሆን መላ የሀገራችንን ሕዝብ ሊያስ ደሰት የሚችል መሆኑን ከደረሰን ዝርዝር ታሪ ካዊ ሪፖርት መረዳት እንችላለን ።

እነዚህ አስደናቂ የቤተ ክርስቲያናችን ሀብት የሆኑ ቅርሶች እንዴት ሊገኙ ቻሉ ? ማንስ አገኛ ቸው ? የሚሉትን ጥያቄዎች ስናነሳ መልሳቸውም እንደሚከተለው ይሆናል ።

ቅርሶቹ በአንድ ቋጥኝ ውስጥ እንዳሉ በሕልም አየሁ ብለው በመደጋገም የተናገሩ መሪጌታ የሻው እጅጉ [illegible] በሰዓት

ቋጥኝ ላይ ቁፋሮው ተጀመረ ። ጥቂት እንደተቆፈረም 1

— ከድንጋይ የተፈለፈለ ደቅ
— ከአፈር የተሠራ የሸክላ ኩስኩስት(ማሠሮ)
— ከብር የተሠራ አስደናቂ መስቀል
— ከብር የተሠራ አክሊል ተገኝተዋል ።

መፈጸሙ ሌላው የተአምር ተአምር ሆኖ አግኝተነ ዋል ።

ሌላው አስደናቂ ተአምር

ምንጊዜም የቤተ ክርስቲያናችንን ክብርና ታሪ ካዊነት የሚያረጋግጠው ካሏት ታሪካዊ ቅርሶች በተጨማሪ ይህ በኩስኩስቶቹ ውስጥ የተገኘው

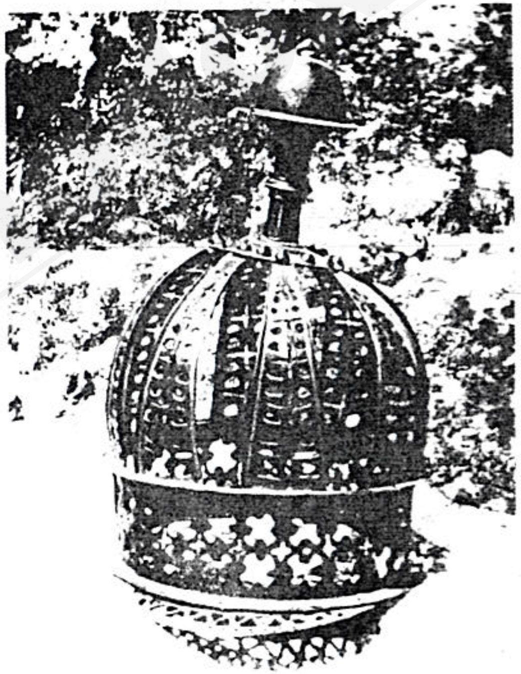

በራእይ የተገኘው አክሊል

እነዚህ የተገኙ ቅርሶች ተአምራታዊ ይዘት አላቸው የምንለው በ ኩስኩስቶቹ ውስጥ ውሃው እንደሞላ በመገኘቱ ነው ፤ በሌላ በኩል ቅርሶቹ ምንም ዓይነት የመበላሸትና የመዛግ ስሜት ያልተ ገኘባቸው ሲሆኑ ውሃው በዕለት የተቀዳ ውሃ የሚ መስል በመሆኑ ተአምራታዊ ይዘት አለው የተባ ለው ስለዚህ ነው ።

ሀገረ ስብከቱ ባስተላለፈልን ሪፖርት ለመረ ዳት እንደሚቻለው በተገኘው ውሃ ልዩ ተአምር

ውሃ ሲሆን በዚሁ አካባቢ ለ፲፭ ዓመታት የዐይናቸ ውን ብርሃን ተከልለው ይኖሩ የነበሩ አንድ የዕድሜ ባለፀጋ የሆኑ አዛውንት በኩስኩስቱ ውስጥ ያለውን ውሃ ሲቀቡ ዐይናቸው በርቶአል አስደናቂ የም ንለው ተአምር አንዱ ይህ ነው ።

የርእሰ አድባራት አምሳለ ክርስቶስ መድኃኔ ዓለም ቤተ ክርስቲያን አስተዳዳሪ እንደገለጹት ከዚህ ሌላ የስራይ ፤ እጅ ሰብና የጋኔን በሽታ የነ በረባቸው ወንድና ሴት ከየበሽታቸው ድነዋል ።

በዚህ ጉዳይ ላይ ከመጀመሪያ እስከመጨረሻ

www.ethiopianorthodox.org

የነበሩ የዐይን ምስክሮች መልአከ ሣህል ሣህሌ ማተቤ ፣ ሻምበል መንግሥቱ እና ወ/ሮ የሺሐረግ ናቸው ።

ሀገረ ስብከቱም በሪፖርቱ ሰለንዋየ ቅድሳቱ መገኘት ሰለውሀው ተአምር መሥራትና ስለእቃ ሳናመሰግን አናልፍም ።

ስለዚህ የነዚህ ንዋያተ ቅድሳት መገኘት በተለይም የውሃው መድኃኒትነት በጣም የሚያስትስት በመሆኑ ከሀገረ ስብከቱ በተጻፈልን መሠረት

ሀብተ ፈውስ ይዛ የተገኘችው ኩስኩስት

ዎች ምንነት በፎቶ ግራፍ የተደገፈ ማስረጃ በማቅረቡ በዚህ አጋጣሚ በቅ/ቤት ክርስቲያናችን ስም ሀ/ስብከቱንም ሆነ የቤተ ክርስቲያኑን አስተዳዳሪ ይህንን ታሪክ ለምእመናን ያቀረብን መሆኑን እንገልጻለን ።

ሊቀ ካህናት በለጠ አበበ

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሰንበት ት/ቤቶች ድርጅት

ወንጀለኛ ካለ በወንጀለኛው ላይ የመፈረድም የማሠርም ሆነ የመፍታት ሥልጣን ያላቸው ዳኞች ብቻ እንደሆኑ በሀገራችንና በሕብረተሰባችን ዘንድ የታወቀ ጉዳይ ነው ።

በመጽሐፍ ቅዱስ ተመዝግቦ እንደሚታየው ደግሞ ነፍስ ሌላዋን ነፍስ ጥፍር አድርጋ እንደ አሠረቻት የሚናገር ቃል አለ ።

ከዚህ ላይ ነፍስ ነፍስን ስታሥር ማሠሪያዋ ምን ይሆን ገመድ ነው ወይስ እግርብረት ? ታሣሪዋ ነፍስስ እሥራት የሚወሰንባት ምንነገር፥ ስትፈጽም ነው?የሚሉ ጥያቄዎች መነሣታቸው የማይቀር ነው ።

ለሁሉም ነገር ቅዱሳት መጻሕፍት መልስ ስለአላቸው በተለይም ስለ ነፍስ ጉዳይ መውጫ መግቢያዋን በቅርብ የሚያውቁና የቅርብ ታዛቢ ራሳቸው ቅዱሳት መጻሕፍት ስለሆኑ ወደ እነርሱ ጠጋ ብለን ስና ነጋግር (የዮናታን ነፍስ በዳዊት ነፍስ ታሠረች) የሚል ፍሬ ነገር እናገኛለን ። ፩ኛ ሳሙ ፲፰ - ቁ ፩ ይህም ስለተሣሠሩት ነፍሶች ምክንያት ከነትርጉሙ የሚገልጽ ሐሳብ ስለ አለበት ወደ ታሪክ አደባባይ ወጣ ብለን ብዙ አቅጣጫዎችን በመቃኘት ወጣቱ ዳዊት እምነትን ስንቅና ትጥቅ አድርጎ ተያዞት የነበረውን የታሪክ ጉዞ መመልከት ይበጃል ።

ይኸውና አማሌቃውያንና ፍልስጥኤማውያን ሁለቱም ነገዶች በእስራኤል ላይ የነበራቸውን የጥላቻ መጠን ለመሥፈር ቁና ወይም ዕንቅብ አይገኝለትም ። በተናጠልና በተለያዩ ጊዜያት ቢሆንም ሁለቱም ነገዶች እሥራኤልን ዓይንህ ለአፈር በማለት በየጊዜው ጦራቸውን እያሾሉ አንዳንድ ጊዜ ሲወጉበትና ሲአደሙበት ድል ያገኘን ይመስላቸው ነበር ። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ እስራኤላውያን በበኩላቸው በእምነትና በጸሎት በተሳለ ጦሪቻው ቆርጠው ቆርጠው ድል ያደርጉዋቸው ነበር ።

ዳዊት በጎችን እየጠበቀ በማደግ ላይ ያለ ለጋ ወጣት በነበረበት ጊዜ እስራኤልና ፍልስጥኤማውያን ጦርነት ሲገጥሙ ተነሥተው በሁለቱም በኩል ያለው የኃይል አሰላለፍና ንቅናቄ ከፉኛ ሆኖ ነበረ ፩ኛ ሳሙ ቍ- ፲፯/ ፩—ፍ ።

በዚህ ጊዜ አንድ ኃይለኛ ነኝ ባይ ትዕቢተኛ ቢጤ ከፍልስጥኤማውያን ሠፈር ብቅ አለ ። ስሙ ጎልያድ ይባላል ፤ ቁመቱ ስድስት ክንድ ከስንዝር ስለሆነ በቁመት የሚመጣጠነው ሰው የሚገኝ አይመስልም ግን በአስተሳሰቡ እንደቁመቱ ረዥም አይደለም ። ጎልያድ ተአምኖውን በእግዚአብሔር ላይ ሳይሆን በራሱ ኃይል ብቻ ያደረገ ዕቡይ ሰው ነው ። በእሱ ቤት ያለእሱ ጉልበተኛ የለም ፤ ኃይል የእግዚአብሔር መሆኑንም አልተረዳም ።

እሱም የጦር መሣሪያውን ታጥቋል ። የጦር ልብሱንም ለብሶ ከእካል ብቃቱ ጋር ሲታይ የጀግኖች ጀግና ይመስል ነበር ። እርሱም እስራኤልን ከእናንተ አንድ ሰው ምረጡና አምጡልኝ ከእኔ ጋር ይዋጋ እያለ የማስፈራሪያ ድምጽ ማሰማት ጀመረ ስለሆነም እስራኤል ከጉራውና ከድንፋታው ብዛት የተነሣ በፍርሃት ተጨነቁ ። ግን እምነቱና የወገን ፍቅርም ያገበረው ያለጋው ወጣት ዳዊት የሕያው አምላክን ጭፍሮች ተገዳድሯልና ከእነርሱ እንደ አንድ ይሆናል ። ከአንበሳና ከድብ ያዳነኝ እግዚአብሔር ከዚህ ፍልስጥኤማዊ እጅ ያድነኛል ብሎ በአምላኩ ታምና ሲገጥመው ቀረበ በዚህም ጊዜ ዳዊት እንዳችም የጦር መሣሪያ አልነበረውም አምስት ድንጋዮችን ይዞ ነበር ።

ጎልያድም መሣሪያ አለመያዙንና ልጅነቱን አይቶ በዳዊት ላይ በመዘባበት በትር ይዘህ የምትመጣው እኔ ውሻ ነኝ አለው ቀጥሎም በአማልክቱ ስም ረገመው ግን ዳዊት በእምነትና በወገን ፍቅር ነፍሱ ሕይወቱ የታሠረች ስለሆነ ከዓላማው አላፈገፈገም እንዲያውም ወደ ጎልያድ እየቀረበ አንተ ሰይፍና ጦር ይዘህ ትመጣብኛለህ እኔ ግን በተገዳደርኸው በእስራኤል አምላክ ስም እመጣብሃለሁ ፤ እግዚአብሔር ዛሬ አንተን አሳልፎ ይሰጠኛል እመታህማለሁ በማለት በእግዚአብሔር ላይ ያለውን እምነት ገለጸና በያዘው ድንጋይ ግንባሩን ሲመታው ወደቀ ከዚህ በኋላ የገዛ ሰይፉን አንስቶ አንገቱን ቆርጦ ጣለው ዳዊት ጎልያድን ድል ያደረገው ከእግዚአብሔር በተሰጠው ኃይል ነው ።

ኦርቶዶክሳዊ ወጣት ሆይ አንተም እንደ ዳዊት እምነትህ በእግዚአብሔር የጸና ሆኖ በችግርህና በፈተናዎችህ ሁሉ አሸናፊነትን እንድታገኝ እምነትህ የጸና ይሁን ።

መሐሪ አስረስ

ጥንታዊና ብሔራዊ ፤ የኢትዮጵያ ትምህርት

ከ፲፯ኛው ገጽ የዞረ

ህርትና የአቆጣጠር ስልት አለን እንዲያውም ጉልቄ ከዋክብትን እስከ ማወቅ የሚያደርስ የመጠቀ ወይም የረቀቀ ፍልስፍና እንደነበረን ይነገራል ይሁን እንጂ እንዴት እንደ ነበረ እንዴትስ እንዳለ እስከ አሁን ቀዋሚ የሆነ ጥናት ስላልተሳለፈ ምሥጢሩ የተሠወረ መስሎ ቆይቷል (ጥ - የኢ - ሥ - ት) ለኢትዮጵያ ፊደል መሠረት የሆነው የግዕዝ ቋንቋ መጻሕፍተ ብሉያት ወደ ኢትዮጵያ ከመምጣታቸው በፊት የኅብረተሰቡ ቋንቋ ሆኖ ይሠራበት እንደነበረ የታወቀው በ፩ሺ፺፭ ዓ/ ዓለም ከልደተ ክርስቶስ በፊት ፩ሺ፭ ዓመት ላይ ነው ይኸውም ቀዳማዊ ምኒልክ ከእናቱ ከንግሥተ ሰባ (ማክዳ) መንግሥትን ሲወርስ መጻሕፍተ ብሉያት ከዕብራይስጥ ቋንቋ ወደ ግዕዝ ተተርጉመው ነው የመጡት ። ከሰሎሞንም በኋላ የተጻፉት መጻሕፍተ ነቢያት በየጊዜው ከዕብራይስጥ ወደ ግዕዝ ቋንቋ እየተተረጎሙ መጥተዋል ።

ሊቀ ካህናት ክንፈ ገብርኤል አልታየ

www.ethiopianorthodox.org

ምሥራቀ ፀሐይ ቅዱስ ገብርኤል

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በሀገር ውስጥ ብቻ ሳይሆን በጎረቤት አገሮችና በሌሎች ክፍላተ ዓለም አብያተ ክርስቲያናት እያሠራች የእምነት ተከታቿዮን እያስተማረች ብዙ የሥራ ፍሬ አስመዝግባለች ።

በጎረቤት አገሮች ከአሏት አብያተ ክርስቲያ

ዲያቆን ኤፍሬም በሰበካ ጉባኤው ጽ/ቤትና በሰንበት ት/ቤት በኩል ያለውን የሥራ እንቅስቃሴ ሲያብራራ በየዕለቱ በዕለተ ሰንበትና በየወር በዓላቱ ምእመናን በቂ ትምህርትና አገልግሎት እንደሚያገኙ አውስቷል ።

ቀደም ብለው የቅዳሴ ሥርዓት አፈጻጸም ይደ

ብፁዕ አቡነ ሕርያቆስ መንፈሳዊ መልእክት ሲያሰሙ

ናት አንዱ በጂቡቲ የሚገኘው የምሥራቀ ፀሐይ ቅ/ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ነው እንደሌሎችበዓላት ታኅሣሥ ፲፱ና ሐምሌ ፲፱ ቀን በየዓመቱ የቅዱስ ገብርኤል በዓል በደመቀ ሁኔታ የሚከበር መሆኑን

ረግላቸው የነበሩት የቅዱስ ገብርኤልና የእመቤታችን ወርኃዊ በዓላት ብቻ እንደሆኑ ገልጸ አሁን ግን ክርስቲያኖች ራሳቸውን እያስቻሉ የሥላሴ ፣ የመድኃኔዓለም ፣ የኪዳነ ምሕረት፣ የልደታ፣የኡራኤልና

በምሥራቀ ፀሐይ ቅዱስ ገብርኤል አከባበር ላይ መዘምራኑ እንደተገኙ

ዲያቆን ኤፍሬም ገ/ማርያም የደብሩ ሰበካ ጉባኤ ጽ/ቤት ጸሐፊ ገልጿል ።

የጊዮርጊስ ወርኃዊ በዓላት በቅዳሴ መታሰባቸውን ተናግሯል ።

በሰንበት ት/ቤት ተማሪዎች ያለው እንቅስቃሴ በየቀኑ ሳያቋርጥ ከቀኑ ፲፪ሰዓት ጀምሮ ስብከተ ወንጌል የቤተ ክርስቲያን ታሪክና ሥርዓተ ቅዳሴ መንፈሳዊ መዝሙርና መንፈሳዊ ድራማ በበቂ ሁኔታ ይሰጣል ።

የልማት እንቅስቃሴም በማድረግ በቅጽረ ቤተ ክርስቲያኑ ልዩ ልዩ የአበባ ጌጦች በመትከል ቅጽረ ቤተ ክርስቲያኑ እንዲዋብ በማድረግ በየሳምንቱ ዓርብ ግቢውን በማጽዳት በቂ ተልዕኮ ይፈጽማል ሲል አስረድቷል ።

በተለይ በአሁኑ ዓመት በበዓሉ ላይ ሚስተር አሊ አሪፍ መጥተው አስቀድሰው በስዕለት መልክ አንድ በሬ መስጠታቸውን አውስቷል ።

በሰበካ ጉባኤ ጽ/ቤት በኩል ለሰንበት ት/ቤት ተማሪዎች የተደረገውን አስተዋጽኦ ሲያብራራ ቪዲዮ ቴሌቪዥንን በፕሮግራም የሚያዩበት አንድ ግለሰብ ለቤተ ክርስቲያኑ ሰጥቶ ወጣቶች ይጠቀሙበታል ብዙ መንፈሳዊ ድራማ ታይቶበታል ።

ታደስ ላይ እንደሆነ አውስቶ በዚያ ለሚገኙ ክርስቲያኖች በስብከተ ወንጌልና ሐዋርያዊ ተልዕኮ መምሪያ የሚዘጋጁት መጽሔቶችና ጋዜጦች እንዲላኩላቸው አሳስቧል ።

በምሥራቀ ፀሐይ ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን የሚገኙት ምእመናንና የሰንበት ት/ቤት ተማሪዎችን በቦታው ተገኝተን እንደተመለከትናቸው ለቤተ ክርስቲያኑ የሚያደርጉት አስተዋጽኦና የሚሰጡት አገልግሎት በቀላሉ የሚገመት አይደለም ።

የክርስትና ትምህርት ሊስፋፋ የሚችለው በተከታዮች ትብብርና አንድነት የእግዚአብሔር ትእዛዝ ተግባራዊ ከሆነ ሁሉም ሊሳካ እንደሚችል አምኖ ለሚሠራ ክርስቲያን እግዚአብሔር ረዳቱ ስለሆነና በመካከል እየተገኘ ስለሚያሠራው የጀመረው ይፈጽማል ያሰበው ይሟላል ስለዚህ በምሥራቀ ፀሐይ ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን ያሉት ምእመናን

የምሥራቀ ፀሐይ ቅዱስ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያን የሰንበት ት/ ቤት ተማሪዎች

ምእመናንን በማብዛት በኩልም በአንድ ዓመት ውስጥ አዲስ አሥር ኢአማንያን መጠመቃቸውን ገልጿል።ዲያቆን ኤፍሬምንግግሩን ሲያጠቃልል ቤተ ክርስቲያኑ እድሳት የሚያስፈልገው በመሆኑ በመ

ደክመን ስለቱን ሳያስ ቤተ ክርስቲያናቸውን ስለሚያገለግሉና ስለሚያስገለግሉ መልካም አርአያቸውን ይቀጥሉበት እንላለን ።

ሊ. ል' ነ. ወ.

www.ethiopianorthodox.org

የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት

ከመምህር ሀብተ ማርያም ተድላ

በምንኖርበት ዓለም የተለያዩ ብዙ መጻሕፍት መኖራቸው ይታወቃል ፤ ልዩ ልዩ የሰው ልጅ ታሪክ የተመዘገበባቸው ፡ የሰው ልጅ ፍልስፍና ዕድገት የሚገለጽባቸው ፡ የሥር መማሻ የቅጠል መበጠሻ ፡ የቁር መሳቢያና አጋንንት መጥሪያ የሆኑ የጥንቆላ መጻሕፍት ሁሉ "መጽሐፍ" የሚል ስም ይኖራቸዋል ።

አዋቂና ተመራማሪ የሆነው የሰው ልጅ ከየት ተገኘ ? የማይታየውና የሚታየው ፡ የሚንቀሳቀሰውና የማይንቀሳቀሰው ፡ ጨለማውና ብርሃኑ ፡ ግዙፉና ረቂቁ ፍጥረት ሁሉ እንዴት ተገኘ ? የሚለውን ጥያቄ በትክክል የሚመልስና የእግዚአብሔርን መንግሥት የሚሰብክ ፡ በትክክል የሚያስረዳው መጽሐፍ ግን ከሁሉም በእውነት የተለየ በመሆኑ "ቅዱስ' የሚል ቅጽል ተቀጽሎለት "መጽሐፍ ቅዱስ" ተብሎ ይጠራል ። በዓለም ከሚገኙት የተለያዩ መጻሕፍት የተለየ በመሆኑ ልዩ ተብሏል ፤ በሚታየውም ሆነ በማይታየው ዓለም ምሳሌ የማይገኝለት ፡ ማንም ተመራምሮ የማይደርስበት የልዑል እግዚአብሔርን መንግሥት የሚያስረዳ ልዩ የተለየ ፡ ክቡር የከበረ ፡ ምስጉን የተመሰገነ የአምላክ ምሥጢር የሚገለጽበት ስለሆነ "ቅዱስ" የሚል ቅጽል ተቀጸሎለት ስናይ ምሥጢሩን በትክክል እንገነዘባለን ።

የመጽሐፍ ቅዱስ የመጀመሪያው ዓረፍተ ነገር መነሻ፡— "በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ" የሚለው ነው ፤ እኛ ሰዎች ተመራማሪ አእምሮ ያለን በመሆናችን ፡ እኛ ምንድነን ? ከየትስ መጣን ? በአጠገባችንስ (በዙሪያችንስ) ያለው የሚንቀሳቀስና የማይንቀሳቀስ ፍጥረት ከየት መጣ ? ማንስ ሠራው ? እንዴትስ ሠራው? የሚል ጥያቄ ከህሊናችን ስለሚጉላላ ፡ ሁሉን ማድረግ የሚችል ልዑል እግዚአብሔር አስቀድሞ መልሱን በወዳጁ በሙሴ "በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ" በማለት አዘጋጅልን ።

ነቢዩ ሙሴ መጀመሪያ የሚላት ዕለተ እሑድ እንደ ሆነች ይታወቃል ፤ እሑድ ማለትም አንድ ፤ ጥንት መጀመሪያ ማለት ነው ። ታዲያ የልዑል እግዚአብሔር የመጀመሪያ ሥራ ሰማይንና ምድርን በከሃሊነቱ ፡ በማይመረመር ጥበቡ አምኅበ አልቦ ኃበቦ አምጥቶ መፍጠር እንደ ነበረ እንገነዘባለን ፤ መፍጠር ስንል ። ያልነበረ ነገር እንዲኖር ማድረግ ፡ ማቅረብ ማሳየት መቻል ማለት ሲሆን ከየት አመጣው ? ለሚለው ጥያቄ ግን ነቢዩ ዳዊት እስመ ውእቱ ይቤ ወኮኑ ፤ ወውእቱ አዘዘ ወተፈጥሩ" (እሱ ይሁኑ አለ ሆኑ ፤ እሱም አዘዘና ተፈጠሩ) በማለት ከሰጠው መልስ ሌላ አይኖረንም ። ስለዚህ እሱ በከሃሊነቱ ፡ በአምላክነቱ "ይሁኑ" ሲል ሁሉም ተገኙ ፤ ተፈጠሩ ማለቱ ብቻ የሚበቃ ይመስለኛል ለ ጊዜው ፤ መዝ ፡ ፻፵፰ ፡ ፱ ፤ ፻፵፰ ፡ ፭ ።

"መጀመሪያ" ወደሚለው ቃል ስንመለስ አሁንም ከፍተኛ ጥያቄ ያጋጥመናል ። መጀመሪያ ያልናት ዕለተ እሑድ እንደ ነበረች ገልጸናል ፡ ይህች ዕለተ እሑድ የትኛዋ ትሆን ? ዓለም ከተፈጠረ ዘመን ከተቈጠረ ፯ሺ፬፻፹፯ ዓመታት አሁን እንደተቈጠሩ ከአባቶቻችን ተረድተናል ። ኤጲፋንዮስ የተባለ የቤተ ክርስቲያን አባት ደግሞ "አክሲማሮስ" በተባለ የሥነ ፍጥረት መጽሐፍ በመጠኑም ቢሆን ለዚህ ጥያቄ መልስ አዘጋጅቶአል ፤ ያጠግባል ፤ አያጠግብም የአንባብያኑ ድርሻ ነው ።

፩/ "በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ" ሲል ፡— "መጀመሪያ" ያለው አንድ ቀን ሳይሆን ፩ሺ (አንድ ሺህ ዘመን) ነው ይላል ።

፪/ የሥነ ፍጥረት መጽሐፍ "መላእክት ሦስት ቀን ተዋጉ" ሲል ፡— ሦስት ቀን ያለው ሶስት ቀን ሳይሆን ፫ሺ (ሦስት ሺህ) ዘመን ነው ይላል ።

፫/ "አዳም በስድስተኛው ቀን ተፈጠረ" ሲል ፡—ስድስት ቀን ያለው ስድስት ቀን ሳይሆን ፮ሺ (ስድስት ሺህ)ዘመን ነው ይላል።የዚህም ምንጩ ፩ኛ ነቢዩ ዳዊት አንድ ሺህ ዘመን ባንተ ፊት ትላንት እንዳለፈች ቀን ናት ያለውና ሐዋርያው ጴጥሮስም "በጌታ ዘመን ፩ ቀን እንደ አንድ ሺህ ዘመን ነው' ያለው ይመስላል ። መዝ ፹፱ ፡ ፬ ፡ ፪ኛ ጴጥ ፡ ፫ ፡ ፰ ።

እንግዲህ በዚህ በአክሲማሮስ ስሌት እስልቶ መወሰን እንኳ ባይቻል ፡ ዓለም ከተፈጠረ በብዙ ሚሊዮን የሚቆጠሩ ዘመናት ማለፋትውን ከዘመኑ ፈላስፎች ጋር ከመከራከርም ሊገታ የሚችል ይመስለኛል ፤ የሚያከራክር አይደለም ፤ የእግዚአብሔር ጥበብ ነውና ።

ስለዚህ ፩/ አዳም ሴትን ከመውለዱ በፊት የነበረው ዕድሜ ፪፻፴
፪/ ሴት ሔኖስን ከመውለዱ በፊት የነበረው ዕድሜ ፪፻፭
፫/ ሔኖስ ቃይናንን ከመውለዱ በፊት የነበረው ዕድሜ ፩፻፺
፬/ ቃይናን መላልኤልን ከመውለዱ በፊት የነበረው ዕድሜ ፩፻፸
፭/ መላልኤል ያሬድን ከመውለዱ በፊት የነበረው ዕድሜ ፩፷፭
፮/ ያሬድ ሔኖክን ከመውለዱ በፊት የነበረው ዕድሜ ፩፷፪
፯/ ሔኖክ ማቱሳላን ከመውለዱ በፊት የነበረው ዕድሜ ፩፷፭
፰/ ማቱሳላ ላሜህን ከመውለዱ በፊት የነበረው ዕድሜ ፩፹፯
፱/ ላሜሕ ኖኅን ከመውለዱ በፊት የነበረው ዕድሜ ፩፻፹፪
ዘፍ ፡ ፭ ፡ ፩—፴፪
፲/ የኖኅ ጠቅላላ ዕድሜ ፱፻፶
ዘፍ ፡ ፱ ፡ ፳፰ ።

በጠቅላላ የዐሥሩ አባቶች ዕድሜ ሲደመር ፪ሺ፮፻፮ ነው ። ።

ይህ የመጽሐፍ ቅዱሳችን ቃል ነው ፤ አሁንም ከቅዱስ መጽሐፍ ሳንወጣ እንደ ነቢዩ አባባል አንዱን ቀን በሺህ በማባዛት ከፍ ብለን በጠቀስነው በአክሲማሮስ አቆጣጠር ፪ሺ፮፻፮ ሲበዛ ፫፻፷፭ አንድ አራተኛ ሲባዛ ፩ሺ=(፪ሽ ህ፮፻፮ ሲባዛ ፫፻፷፭ አንድ አራተኛሲባዛ አንድ ሽህ=፱፻፶፩ ሚሊዮን ፰፻፵፩ ሺ ፭፻ ዘመን እንግዲህ ከአዳም እስከ ኖኅ ድረስ ያሉት አሥር አባቶች ዘመን ብቻ (ዘጠኝ መቶ አምሳ አንድ ሚሊዮን ስምንት መቶ አርባ አንድ ሺህ አምስት መቶ ዘመናት አልፈዋል ማለት ይሆናል ።

ይህን ቁጥር ለመጥቀስ የተገደድሁት ፡ ሙሴ በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ ሲል መጀመሪያነቱ በ፯ሺ፬፻፹፯—፯ሺ፬፻፺፬ የሚወሰን መሆኑ ሳይሆን እሱ ራሱ ባለቤቱ ጥንት የነበረ፡ አሁንም ያለ፡ኋላም ዓለምን አሳልፎ ለዘለዓለም የሚኖር ዘለዓለማዊ ሕያው አምላክ በመሆኑ ሀ/ ኢሳይያስ ፵፬ ፡ ፮—፰ ፤ ለ/ ፵፰ ፡ ፲፪ ፤ ሐ/ ራእ ፡ ፩ ፡ ፲፯ ፡ ፳፰ ፤ ፳፪ ፡ ፲፫ እንዳስተማረን ዘመን የማይቆጠርለት ፡ ጊዜ የማይወሰንለት ፡ ድንበር የማይከለልለት ሁሉ በእሱ የተገኘ ፡ ሁሉም የእሱ ስለሆነ መጀመሪያ የሚለው ቃል ፡ እግዚአብሔር አምላክ አዳምን ከመፍጠሩ በመጀመሪያ ሰማይንና ምድርን አምኅበ አልቦ አምጥቶ መፍጠሩን ፡ በዚህም ቀንና ሌሊት መለየቱን ያስተምረናል ። ያ ብርሃን መልካም እንደ ሆነም እግዚአብሔር በሠራው ሥራ ደስ ይለዋል (የሚለው መዝ ፡ ፩፻፫ ፡ ፴፩ ፡ ዘፍ ፡ ፩ ፡ ፩—፮ ስለዚህ "መጀመሪያ" የሚለው ቃል በእነዚህ የተወሰኑ ሺህ ዓመታት የሚወሰን አለመሆኑን እንድንገነዘብ ነው ። ከዚህም አያይዞ ከሰኞ እስከ ዓርብ ድረስ ባሉት ዕለታት ከዘፍጥረት ፩ ቁጥር ፮ጀምሮ እስከ ቁጥር ፳፭ የምንመለከታቸውን ፍጥረታት ፈጥሮ ሁሉም መልካም እንደሆነ አየ ።

ሁሉንም ነገር ካዘጋጀ በኋላ ፡ "ንግበር ሰብአ በአርአያነ ወበአምሳሊነ (ሰውን በመልካችን እንደምሳሌያችን እንፍጠር") አለ ዘፍ ፡ ፩ ፡ ፳፮ በመልካችን እንደምሳሌያችን ማለቱ ዐውቆ የሚሠራ ሕያው ሆኖ ለዘለዓለም የሚኖር ፡ የፍጥረታት ሁሉ ገዢ ማለቱ እንደ ሆነ ከብዙ የቤተ ክርስቲያን አባቶች ተገልጿል ።

እግዚአብሔር አምላክ ሰውን ሲፈጥረው የባሕር ዓሣዎች ን ፡ የሰማይ ወፎችን ፡ ምድርንና በምድር ላይ የ ሚንቀሳቀሱትን ፍጥረታት ሁሉ እንዲገዛና እንዲያስተዳድር ነው ፤ ወንድና ሴት አድርጎም ፈጠራቸው ፤ ባረካቸውም ብዙ ተባዙ ምድርንም ምሉአት ብሏቸዋል ። በምድር የበቀለው ሐመልማልና ዘር ሁሉ ፤ በምድር ላይ የሚንቀሳቀሰው እንስሳ ሁሉ ምግብ እንዲሆንላቸው ፈቅዶአል ።

ከዕለተ እሑድ ጀምሮ እስከ ዕለተ ዓርብ ድረስ ባሉት ዕለታት ፳፪ ሥነ ፍጥረት ፈጥሮ በሰባተኛው ቀን ዐረፈ ። እግዚአብሔር አምላክ ይህን ሰባተኛውን ቀን ባረከው ቀደሰውም ፤ ስለ ዚህ እኛ ዕለተ ሰንበትን እንድናከብር ታዝዘናል ። ዘጸ ፡ ፳ ፡ ፰—፲፪ ። "እግዚአብሔር አምላካችን ስድስት ቀን ሠርቶ (ፍጥረታትን ፈጥሮ) በሰባተኛው ቀን ዐረፈ ስንል ምን ማለታችን ይሆን ? መውጣት መውረድ ነበረበትና ከደረሰበት ድካም ዐረፈ ማለታችን አይደለም ። "ኤልሻዳይ" ሁሉን ማድረግ የሚችል አምላክ ተንቀሳቃሹንና የማይንቀሳቀሰውን የሚታየውንና የማይታየውን ፡ ግዙፉንና ረቂቁን በሚፈጥርበት ጊዜ በቃሉ ብቻ "ይሁን" ሲል ሁኖ ይገኛል እንጂ መውጣትና መውረድ ኑሮበት ከደረሰው ድካም ዐረፈ ማለታችን ሳይሆን ለእኛ በምሳሌውና በአርአያው ለፈጠረን ሰዎች የሕይወት መመሪያ እንዲሆነን የሰጠን መሆኑን መገንዘብ ያስፈልጋል ።

ስድስት ቀን ሠርተን በሰባተኛው ቀን እንድናርፍ መታዘዙ ሁለት ነገሮችን ያስገነዝበናል ። ፩/ በስድስት ቀን የሠራነውን ሥራ ሁሉልዑል አምላክ እንዲባርክልን ፡ ሠርተን የምናመርትበት አካልና በጥላን የምንመራበት አእምሮ የሰጠንን አምላክ የምናመሰግንበት ፡ አምልኮቱን የምንፈጽምበት ፡ ክብሩን ገናንነቱን የምንገልጽበት ቅዱስ ስሙን የምንጠራበት ልዩ ቀን እንዲሆንልን ፤

፪/ በሌላ መልኩ ደግሞ የሰው ልጅ የተወሰነ የዕረፍት ጊዜ ሳይኖረው ደፋቀና እያለ መኖር ስለሌለበት የተወሰነ የዕረፍት ጊዜ እንዲኖረው እግዚአብሔር መፍቀዱን ያመለክታል ዘፍ ፲፮ ፡ ፳፫—፴

ከላይ መግለጽ እንደተሞከረው እግዚአብሔር አምላክ ሌላውን ፍጥረት ሲፈጥር "ለይኩን" በማለት በቃል ብቻ ነበር ፤ ሰውን ሲፈጥር ከምድር መሬትን ወስዶ አሳምሮ ሠርቶታል ። የሰው ልጅ የእግዚአብሔር የእጅ ሥራ ነው ። አሣምሮም ከሠራው በኋላ "እፍ ብሎ የሕይወት እስትንፋስ አሳድሮበታል ፤ ስለዚህም ሰው ለዘለዓለም የሚኖር ሆነ ዘፍ ፡ ፪ ፡ ፯ ፡ ፳ ።

እግዚአብሔር አምላክ ገነትን ሠራ ፤ አዳምንም ወስዶ በገነት አኖረው እንዲኮተኩታት ፡ ውሀ እንዲያጠጣትና እንዲንከባከባትም አዘዘው ። በገነት ያለውን ሁሉ እንዲበላም ፈቀደለት ፤ ከፉንና በጎን ለይታ ከምታስታውቅ አንዲት ዕፅ ግን እንዳይበላ እንዳይነካትም አዘዘው "ከዚህች ዕፅ በበላህ ቀን ሞትን ትሞታለህ" በማለትም አስጠነቀቀው ዘፍ ፡ ፪ ፡ ፰—፲፰ ።

ይህች ገነት በአራት ታላላቅ ወንዞች የተከበበች ናት ። የአንደኛው ወንዝ ስም ኤፌሶን ፡ የሁለተኛው ወንዝ ስም ግዮን ፡ ነው ፤ ግዮን የሚባለው ዓባይ መሆኑ ግልጽ ነው ። የ፫ኛው ስም ጤግሮስ ይባላል ። አራተኛው ኤፍራጥስ ነው ። ታዲያ እኛ አሁን በገነት አካባቢ መሆናችንን እናያለን ። እስቲ እንግዲህ የቀረውን በሚቀጥለው እንመለከታለን እንከታተል ።

www.ethiopianorthodox.org

ኅብር የአማርኛ ቅኔ

ቅኔ በግዕዝም በአማርኛም የሚነገር ሐዲስ ምስጋና ነው ። « ሰብሕዎ ለእግዚአብሔር ሰብሐተ ሐዲሰ» ባለው ይታወቃልና ይልቁንም የአማርኛ ቅኔ የሚያሰኘው በ፱/በ፲ ምሥጢር የሚፈታ የሚተረጐም ሲሆን ነው ይህም ኅብር ቅኔማለት ነው ። ይኸውም ብዙውን ምሥጢር አጠቃሎ በአንድ ቃል ብቻ በመግለጹ ነው ። በ፱ና በ፲ ምሥጢር የማያስተረጉም ከሆነ ግን ተራ ግጥም እንጂ ቅኔ ሊያሰኘው አይችልምና ነው ። ይሁን እንጂ ኅብርነት ያለውን የአማርኛ ቅኔ እንደፈለጉት አቅጣጫውን ለውጦ እንደ እሾ ኃረግ አጠማዞ እንደፈለጉት ማራቀቅ ሳይሆን ደራሲው የተነገበትን አላማና ምሥጢር በማገናዘብ መርምሮ መጠቀም ታላቅ ብልኀት መሆኑንእያስገነዘብን ጥበብ የሰው ሳይሆን ጥበቡም ዕውቀቱም ኃይሉም የእግዚአብሔር ብቻ መሆኑንና ወደፊትም ዓቢይ ጾም (ሁዳዴ) እየተቃረበ በመሆኑ ስለጾምም ጠቃሚነት የሚገልጽ በአማርኛ ኅብር ቅኔ በመጠኑም ቢሆን ከዚህ ቀጥሎ ያለውን አቅርበናል ።

የጥበብ ሀገሯ

የጥበብ ሀገሯ የመጀመሪያው
ከሁሉ እግዚአብሔርን አምኖ መፍራት ነው ።
የጥበብ ሀገሯ ቦታዋ የት ነው ?
እንደተረዳነው ፈጣሪ አምላክ ነው ። (ፈጣሪ እግዚአብሔርብቻ ነው)
ልቀው ከሚታዩት ጥበበኞች ሁሉ
ሰላምና ፍቅር በጣም ይልቃሉ (ይልቅ አሉ መላቅ)
ፈላስፎችን ከእውቀት የሚገታቸው
ፍጹም እናውቃለን ማለታቸው ነው ።
ጥበቡም ዕውቀቱም ኃይሉም የእግዚአብሔር
ጥበብና ኃይሉን አያቅም ፍጡር (አቅም)
ካባና ጥበቡ ይለበስ በተራ
ውልውሉንም ቢሆን ሸማኔ ላሠራ ። (ሸማ እኔ)
ካንዳንድ ሰው በቀር ጥበብ ማን ይለብሳል
እንዲያው በዘልማድ ውልውሉን ጠልቶታል (ውል)
እስኪ መለስ እንበል ስለጾም ጥበብ
ያቀርበናልና ወደ እግዚአብሔር አብ ።
ቤታችን ሲሠራ ሲማገር ጣራው
ከገመዱ ይልቅ ልጡም ደግ ነው ። (እኔ ልጡም)
ያረድም በድንው ይኸው ይናገራል
እንደሚጾም ምእመን ጠቢብ ሁኑ ይላል ።
ሁዳዴንስ ልጹም ይኀዳ ሥጋየ
ሠይጣኑን እንዳልል በላ ለነፍስየ (በላ ለነፍስየ መዝ)
ሁዳዴ መጣልን የሚያሰጠን አሰብ
ቤተ ክርስቲያን እንሒድ እስኪ እንጣበብ (ጥበብ መጣበብ)
ከቤተ ክርስቲያን የጻድቃን ዓለም
ቢጠብም ሰው አይቀር በሁዳዴ ጾም ።
ከተፈሰከማ ጠቦት አይቀርም ። (ጠቦት በግ)
ሁዳዴን መቀበል ተዘጋጅቶ ነው
ታናሽ እንኳ አይደለም ዓቢይ ጾም ነው ። (ዓቢይ ትልቅ)
እንደሰው ሁዳዴ ታናሽ ታላቅ ሳይል (ሥጋ ታላቅና ታናሽ)
ሁሉን በኩልነት ይመለከታል ።
የእግዚአብሔር ጥበብ ሲገለጽ በውነት
ልባችን ያደላል ለጾም ለጸሎት ።
በዚህ በጾማችን በሁዳዴ ወር
አደራ ምእመናን ድሎቱ ይቅር ። (ድሎት ሥጋ)
በጾምና ጸሎት በሁዳዴው ወር
አሁን ተገለጸች የጥበብ ምሥጢር ።
በፋሲካው ወራት ቅኔ ከሰማሁ
እኔም እንዳቅሜ በግጥም አሉሁ ። (በግ እበላለሁ)

መጋቢ ዜና ይቁም ገዛው

www.ethiopianorthodox.org